

Skiparin á Jóhannu,
sum endaði í Esbjerg
Samrøða við Joen Jakku Justinussen,
sum hevur roynt fiskiskap í
Danmark sum fáur annar

Tá tipoldurabbi
Finnboga Ísakson
varð blakaður á
Dalsfles

Síða 13

**KØLI- OG
FRYSTIÚTBÚNAÐUR**
- ráðgeving, søla og tænasta

- Handilskøliútbúnaður
- Skipaskøliútbúnaður
- Køliútbúnaður til
flakavirki
- Ísvirki
- Klimaanlegg
- Reeferkøl

Løggilt kølivirki

FROST

Smyrlisvegur 2 - 100 Tórshavn
Tel 31 12 20 - Fax 31 48 62
e-mail: im@im.fo - www.im.fo

Telefonin svarar alt samdøgrið!

KÄRCHER

Vit umvæla eisini

Vit eru einaumboð
fyri KÄRCHER
trýstspularum til
íðnað.

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreasen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Alarmur - Skipsvakt - Vakt
Virðishandan - VIP
Náttarvakt - Sjónvarpansni
Atgongdskontroll
Trygdarráðgeving

TNS NI

211 112

Tín trygd
fyri tryggleika

Aðalfundur í Realinum

Síða 14 - 15

Vanliga verður lítið gjørt
burtur úr aðalfundi í Real-
inum. FF-blaðið hevur hitt
donsku umboðini. Vit skip-
aðu fyri fundi millum for-
mannin í stjórnarflokkinum
Venstre og Marnu, sum
slapp at sita undir honum
sum nýfðingur.

Eisini hava vit samrøðu við
ein tann fremsta føroyavinin
og fráhaldsmannin í donsk-
um politikki

Síða 2-3

Landsrætturin: Limagjaldskrevjingin lóglig

Landsrætturin feldi ein sera týðningarmiklan dóm 12. juni viðvíkjandi
heimildini at krevja limagjald. Fiskimannafelagið fekk viðhald

Síða 19 & 23

ICES: Tilmæli uttan samanhang

Hjá tí sum bert lesur tað einstaka tilmælið hjá ICES, kann tað síggja skilagott út.
Tað gera "professionellu" fjølmiðlarnir. Men tá tilmælini fyri tey
einstøku árin verða sammett er greitt, at eingin samanhangur er
í. Hesa sammeting ger FF-blaðið

Síða 20-21

Danskur føroyavinur í Realinum

Tá ein hevur verið í altjóða fakfelagsarbeiði í meira enn 30 ár, hevur ein hitt ein hóp av starvsfeløgum úr øllum heiminum. Men tað eru teir fægstu, sum ein gerst rættiligur vinur við, og sum samstundis hava ein ektaðan áhuga fyri føroyskum viðurskiftum. Men ein av hesum er Hans Jørgen Jensen, sum er annar av teimum báðum umboðslimumum í Realinum, sum verða valdir av fólkinginum. Vit fara at geva eina lýsing av Hans Jørgen.

Hans Jørgen Jensen avmyndaður heima hjá Óla Jacobsen, nú hann var í Føroyum.

Hans Jørgen Jensen er føddur í 1929 og er tískil 73 ára gamal. Hann kann sigast at vera keypmannahavnari. Hann er føddur í Søllerød norðanfyrir Keypmannahavn og nú býr hann í Nærum, har eini 7.000 fólk búgva, og sum eisini í dag verður roknað sum ein partur av Storkøbenhavn.

Pápin var “vanligur” arbeiðsmaður, sum arbeiðdi við jørð og betong. Hann var eisini kassameistari í lokala SiD, t.v.s. arbeiðsmannafelagnum, og tað man vera hagani at Hans Jørgen hevur fingið sítt fakliga og politiska meðvit.

Hans Jørgen fór í skúla í 1936, og gekk hann síni 7 ár í skúla fram til 1943. Hann kom í læru í eini keypsamtøku. Síðan tók hann handilsskúlaprógv. Í 1951 gjørdist hann starvsmaður í einum sjúkrahúsi.

Tað var í hesum sambandi, at hann gjørdist limur í Dansk Funktionærforbund. Her gjørdist hann skrivari í 1969. Hann gjørdist formaður í 1977, og røkti hann hetta starvið fram til 1992, tá hann fór frá við eftirløn.

Komu at kennast í Florida

Tað varð í hesum sambandi, at vit báðir hittust. Bæði feløgini eru limir í ITE, altjóða flutningsarbeiðarafelagsskapinum. Vit hittust á kongress hjá hesum felagsskapi. Fyrstu ferð vit rættiliga hittust var í Florida í 1980. Tað eru teir fægstu, enntá danskir fakfelagsmenn, sum hava áhuga fyri føroyskum viðurskiftum. Men her var Hans Jørgen eitt av teimum fáu undantøkunum. Og okkara sam-

band hevur hildið til henda dag.

Týska hersetingin merkt hugburðin Hans Jørgen var 11 ára gamal, tá týskarar her settu Danmark í 1940, og hetta er ein hending, sum rættiliga hevur merkt hugburðin hjá Hans Jørgen. Hann minnst 9. apríl sum í gjár. Týsk flogfør blakaðu flogseðlar, tey sokallaði “Oprop” niður, sum kravdu at danir her eftir makkaðu rætt mótmegis týskarum. Nógva kjak hevur verið í eftirtíðini um, nær danir rættiliga byrjaðu at seta seg upp ímóti hersetingarvaldinum. Men Hans Jørgen heldur fast við, at móttøðan byrjaði longu dagin eftir, nevniliga 10. apríl. Danir nýttu hvønn møguleika at vísa, at teir ikki brýggjaðu seg um hesar nýggju harrarnar, sjálvt um tað sum frá leið kundi kostað lívið. Í 1943 var ein mótmælisfundur frammanfyri ráðhúsið í Holte, har týskarar fóru at skjóta og nýggju ung menniskju vóru skotin til deyðis. Hans Jørgen kundi fleiri av teimum, og kom ein slík hending tí eisini at merkja hann.

Ein av uppgávuunum hjá móttøðufólki var eisin at býta ólóglig bløð út, sum greiddu frá sannleikanum um valdsharrunum. Tað, sum tey lærdu tá, var, at í eini trappu-uppgongd skuldi byrjast ovast at býta út, og so skuldi arbeiðast niðureftir, so tað kundi vera lættari at sleppa til rýmingar, um okkurt skuldi hent.

Tann 4. mai 1945, tá týskarar góvu skarvin yvir, minnst Hans Jørgen, sum ein av sínu størstu upplivingum. Alt danska

samfelagið var í einum gleðirómi, sum ikki er sæddur fyrr ella seinni.

Hví ikki leypa kríggini um

Tað, sum Hans Jørgen hevur upplivað, hevur ávirkað hann at vera sera íðin forsprákari fyri friðarligum loysnum á trætum. Út frá hesum hevði hann fegin viljað havt ein Nelson Mandela -stovn í Danmark, sum skal grunda sítt virki á orðini hjá Mandela: “Alle krige slutter ved forhandlingsbordene, hvorfor ikke springe krigen over.”

Tað, sum tiltalar Hans Jørgen so nógv við Mandela og Suðurafrika, er tann “forsóning”, sum er farin fram har. Sum hann sigur: “Det skulle være et forment træk. Alle former for krige er et nederlag for menneskeheden. Vi skulle begynde at betrede andre veje.” Tað skuldi verið ein upptøku-treyt fyri at gerast limur í ST, ikki at fara í kríggj. Hetta eru tær royndir Hans Jørgen hevur av at hava upplivað eina herseting.

Fór uppí politikk Í 1943 varð nevndin fyri socialdemokratiska flokkin tikin av týskarum. Her byrjaðu tankarnar at venda sær móti politikki. Í 1945 kom Hans Jørgen í nevndina fyri í DSU, ungmannafelagið hjá javnaðarflokkinum í Søllerød. Hann gjørdist fyrstu ferð valevni til Fólkingið í 1972. Hann kom fyrstu ferð í fólkingið í 1977, og hevur hann verið fólkinglimur í 14 ár í fleiri umfórum. Einaferð tapti hann við fínteljingina við bert 50 atkvøðum. Tað, sum Hans Jørgen

Valið er títt...

Føroya Banki kann sum einasti peningastovnur í Føroyum bjóða tær try ymisk lán til sethúsbýgging ella -keyp. Hetta ger, at tú sjálvur kanst velja, hvat lán hóskar best til tín og tína figgjarnæðu:

FastLán - lánið, har rentan verður læst fäst í eitt 10-ára skeið. Við FastLáni ber altíð til at hava greiðu á, hvussu nógv skal gjaldast hvønn mánað.

Rentuloft - lánið, har til ber at hava skiftandi rentu, samstundis sum trygd fäst fyri, at rentan ikki fer upp um eitt ásett rentuloft tey næstu 7 árin.

BúLán - vælkendt lánið við skiftandi rentu, ið verður ásett á figgjarmarknaðinum.

Um tú vilt hava gjallari upplýsingar um lánimøguleikarnar í Føroya Banka, ert tú vælkomin at seta teg í samband við starvsfólk bankans.

FØROYA BANKI

Hans Jørgen Jensen og Jákup Lindenskov sum fólkatingslimir avmyndaðir í Folketingets Samtaleværelse.

fyrst og fremst hevur tikið sær av í politikki, er tað sum hann kallar “mariginalgrupper”, sum t.d. alkoholikarar, sinnisveik og viðurskiftum hjá smærri sjúkrabólkum. T.v.s. sjúkur sum fá hava, men sum kunnu vera sera nervandi fyri hesi fáu. Hann umboðar rættiliga nýhugsan við kriminalpolitikki. Hann vil niðurleggja fangahúsin. Hesi eru bestu klekistøðir fyri nýggjan og meira út-spekuleraðan kriminalitet. Sjálvsagt skulu lógar brot revast, men tað finnst aðrir hættir. Men meiri orka skal nýtast at finna útav, hví fólk gjørdust brotsmenn, og so eigur at verða farið í holt við tað sum eitur resocialisering, so fólk við stuðli av ymiskum slagi kunnu koma inn í skipanina aftur.

Í 1994 var Hans Jørgen við at fáa samtyktan ein alkoholpolitik í Danmark. Høvuðstankin her var tann, at tað bar ikki til at geva viðgerð uttan eina eftirviðgerð. Tað hjálpir ikki nógv at geva viðgerð, um tað síðan ikki er eitt

stað at búgva, einki arbeiði ella eingin pensjón. Her má vera ein samanhangi politikur. Eisini hevur Hans Jørgen verið talsmaður fyri einum demenspolitikki, so tað skal kunna bótast mest møguligt um avleiðingarnar av, at fólk gerast í barndømi. M.a. við best møguligu medisinvíðgerð.

Hans Jørgen ger annars vart við, at honum hevur dámað best at arbeiða í tí stilla, ið sum oftast roynist eins væl. Tað hevur ikki verið hansara stíllur at koma sær í bløðini fyri eitt gott orð.

Fráhaldsarbeiði Hans Jørgen er eisini kendur sum ein av teimum fáu landspolitikkarum í Danmark, sum hevur verið organiseraður fráhaldsmaður, og hevur hann verið losjulimur í meira enn 50 ár.

Pápin var við í losjun. Tí kom hann eisini við og kundi síggja, hvussu stóru trupulleikin var við rúsdrekka. Hann nevni, at í 1917 kostaði ein

fløska av brennivíni 1 kr. Tá fóru myndugleikarnir at leggja toll á, og teir lögdu eina krónu uppá fyri hvønn mánað, so fløskan kom uppá um kr. 12. Hetta minkaði nýtsluna frá 12 til 4 litrar fyri hvønn persón. Hetta helt sær upp til 50-árin. Tá fóru ES reglurnar at gera seg galdandi, so tollurin ikki fylgdi við lønini, og tískil er nýtslan komin upp aftur á 12 litrar.

Fráhaldsfeløg hava leingi verið á fallandi fót, men fara at koma aftur aftur við familjufelagskapum. Tað skuldi verið nýttir nógv fleiri pengar sum fyrbyrging móti rúsdrekka, sum kostar samfelagnum 10 milliardir krónur árliga. Tað, sum verður nýtt at forða hesum, eru 38 mill kr. sentralt + tað, ið verður gjørt lokalt. Tað er ræðandi, sum gongdin hevur verið at rokna rúsdrekka sum náttúrligt, sum børnini skulu læra at drekka saman við foreldrunum. Men strævna lívið í dag hevur gjørt sítt. Gongdin er økt tey seinastu 30-40 árin.

Allar kvinnur hava verið “noyddar” út at arbeiða. Hetta hevur givið minni tíð til børnini. Vit mugu finna ein máta at liva uppá “som i de gode gamle dage med konen som krumtappen.”

Her krevst nýggjur hugburður, og peningur er ikki nóg mikið.

Føroyavinur um eina háls

Tað er eingin ivi um, at Hans Jørgen er ein tann fremsti vinur, sum Føroyar hava havt í donskum politikki. Hetta stavar heilt aftur til 1957, tá hann hittir Jákup Lindenskov til eina losjuráðstevnu í Næstved. Eitt annað er, at teir búðu á Vingaarden, og man hetta vera tað nærmasta teir báðir hava verið rúsdrekka!

Teir báðir Jákup og Hans Jørgen hava havt tætt samband síðani, og var tað serliga tætt, meðan teir báðir vóru í fólkatínginum. Teir báðir hava alt gott at bera hvørjum øðrum. Teir samstarvaðu um felags áhugamál og vóru tey mest um rúsdrekka og Føroyar. Jákup sigur, at føroyskir krígs-pensjonistar ikki høvdu

fingið sína krígs-pensjón, um tað ikki var fyri Hans Jørgen. Í samband við kreppuna í 90-unum legði Hans Jørgen eisini eitt gott orð inn fyri Føroyar saman við einum øðrum Føroyavini, Erling Olsen.

Annars vildi Hans Jørgen havt sterkari samstarv í Norðurlondum enn tað, sum er í dag. Tað tyktist, sum at menn tosa seg ov nógv frá hvørjum øðrum.

Samstarv er loysnin. Fyrr var javnan kríggj millum Danmark og Svøriki. Hetta er óhugsandi í dag. So langt er tað hóast alt komið. Vit hava so nógv felags, at “vi burde samle os mere end vi gør”.

Stríðist nú fyri teimum eldru

Hóast Hans Jørgen er farin um pensjónsaldur, er hann framvegis virkin. Hann er formaður fyri tað sum kallast LOs faglige seniorer, sum hevur 117.000 limir. Her er uppgávan at fáa eftirløntar limir í fakfeløgnum at virka fyri at bota um teirra viðurskifti sum pensjonistar. Hetta verður lutvíst gjørt við at

royna at ávirka almenna politikkin t.d. viðvíkjandi pensjónum og sjúkráhúspolitikki fyri bert at nevna tvey dømi.

Tað er eitt eldraráð í hvørji kommunu og eitt í hvørjum amti.

Afturat hesum eru 452 klubbar, har tað er eitt rættligt felagslív, við “studiekredse”, fyrilestrum og sosialari samveru. Hans Jørgen er giftur Grethe, sum er ættað úr Norðurjútlandi. Tey eiga trý børn og fyra barnabørn.

Einn eina ferð skal eg takka Hans Jørgen fyri vinskapi og trúfesti alla ta tíð, vit hava kenst!

ó.

Vit hava... ...alt til línu- og snellufiskiskap

Vit senda um
alt landið

- Svøvlalínu frá 3,5 mm til 9 mm. Tygum avgera sjálvur, hvussu langt skal verða millum svøvlarnar
- Stórt úrval av teymum og húkum
- Eisini sjóklæðir frá innast til uttast

**Tosið tí altíð
fyrst við okkum!**

TEYMAVIRKIÐ PF

Heiðavegur
FO-620 Runavik
Tlf: 447265
Fax: 448244
Fartlf: 219412

T-postur: teymavir@post.olivant.fo

Teir báðir hava eisini samstarvað innan fráhaldsarbeiði. Her á Fjalsgarði í Oyndarfirði, sum fráhaldsrørslan eigur.

Fiskidagauppboðssølan

Í ársfrágreiðingini hjá Føroya Reiðarafelag er ein drúgv umrøða av upp-skotinum um eina “fiskidagauppboðssølu”. Tá hesi sjónarmið mugu haldast eisini at hava áhuga hjá fiskimonnum, endurprenta vit tey.

Tað sær ikki mætari út, enn at alment lóntir tænaastumenn –uttan tilknýti til vinnuna –hava fingið eitt virus at dragast við. Enn hevur ongin megnað at ment eitt antibiotika, sum viðger hetta virus, og tað man nokk fara at verða seinur dagar, at nakar heilivágur kemur á marknaðin, sum fær lekt ein búskaparfrøðing við “fiskavirus”. Slagið hevur tað við at gerast kroniskt sjúkt av øllum, sum tað einaferð er komið ov nær at. Um onkur einaferð í tíðini hevur sagt “a”, so er restin av alfabetinum

strikað í óásætta tíð. At tað eisini tykjast vera politikarar – ja enntá politiskir flokkar – sum hava latið seg smittað, má merkja, at virusið er sera vandamik-ið. Hjá teimum, ið hava fingið virusið, sæst tað við at tey halda, at alt og øll, sum hava við fiskiveiði at gera, eru eitt slag av ránsmonnum, sum hava stolið “ogn føroya fólks”, soleiðis at proletarið stendur eftir við ongari makt. Eisini sæst tað við, at øll, ið bara ditta sær at hava eina aðra meining enn limirnir í BÚFE, verða skýrd óvit-

andi. Hvussu leingi hetta virus fer at gera um seg, veit ongin at siga frá, men á Reiðarafelagnum eins væl og á flestu støðum út um landi, har fiskivinnan hevur týðning fyri dagligdagin, er ein ávarðingarskipan sett upp, sum bleiktrar við “reyðum”, hvørja ferð virusið snýkir seg inn umvegis altetandi føroysku fjølmíðlarnar. Reiðarafelagið lat í fjør óheftan figgjarserfrøðing, hyggja at uppskotinum frá Búskaparráðnum. Hann er teoretisk hægri lærdur enn teir flestu í áhuga-felagnum BÚFE, umframt at hann í 20 ár hevur fingist við figgjarlig viðurskipti og vinnu-umstøður hjá føroyska flotanum. Hóast hann er av teirri áskoðan, at tað altíð er rætt at umrøða uppskot, sum bólkar ella einstaklingar hava til nýhugsan og betringar av verandi skipan, so gevur hann ikki Marner og Hermann

serliga góðan karakter fyri uppskot teirra. Vit prentaðu serfrøðinganiðurstøðuna í fjør, men í og við at “virusið” blívur við at endurtaka seg sjálvt, so verður hon endurgivin her: – Her er talan um teoretiskar hugsanir, har tað ikki í nóg stóran mun er tikið hædd fyri praktiskum avleiðingum. – Sum útspæl frá Búskaparráðnum er uppritið óbúgvíð og alt ov teoretiskt og samstundis órealistiskt á fleiri økjum. Um eg sjálvur var limur í ráðnum, hevði eg ikki viljað lagt navn til uppskotið. – Eg kann ikki síggja nakra meining í at almannakunngerá eitt tílíkt uppskot, tí tað kann ikki væntast at fáa eina positiva reaktión, og tí vil tað vera ein beinleiðis forðing fyri víðari arbeiði í at effektivisera

fiskiflotan. – Tað tykist vera í so ambitiøst, at økonomar, sum als ikki hava beinleiðis tilknýti til vinnuna, leggja ein “lidnan masterplan” á borðið,uttan at umboð fyri vinnuna hava verið við í viðgerðini – og enntá ein masterplan, sum enn ongantíð hevur verið royndur nakra staðni í heiminum. Prinsippini eru kend, men tey hava ongastaðni vunnið frama í veruleikanum, og tað í sær sjálvum gevur orsök til iva um “burðardygd”. – Tilfeingisrenta er, um hon varð innførd, heilt einfalt at rokna sum at leggja ein eyka skatt á vinnuna. Tí kann hetta ongantíð nýtast sum grundgeving fyri at effektivisera vinnuna.. – Í uppskotinum verður sum grund sagt, at tað kundi ikki komið fyri at oljufeløg fingi eitt

loyvi uttan gjald, og tí skal tað eisini vera rætt at selja fiskidagar/loyvi. Hetta má vera ein stór misskiljing, tí í okkara parti av heiminum verða oljuloyvi nettup ikki seld. Í staðin verður rætturin at framleiða skattaður – og í út-gangsstøði á sama hátt sum eitthvørt annað virksema. At tað harafturat í summum londum verður kravdur ein eykaskattur (royalty), er orsakað av, at her er talan um avmarkað tilfeingi og ónormalt stór-an vinning. Men tá er talan um skatt av realiseraðum vinningi og ikki av forvantaðum vinningi, soleiðis sum hetta aukiónssystemið leggur upp til. Tí ber als ikki til at samanbera fiskivinnu og oljuvinnu, tá talan er um tilfeingis-rentu. – Føroyski flotin er heldur ikki kendur fyri

Ársroknskapur 2001

Rakstrarroknskapur

1000 kr.	2001	2000
Rentuinntøkur v.m.	22.370	19.685
Rentuútreiðslur v.m.	9.028	7.262
Netto rentuinntøkur	13.342	12.423
Vinningur av partabrøvum	83	61
Kostnaður og provisjónsinntøkur	1.777	1.547
Netto rentu- og kostnaðarinntøkur	15.202	14.031
Virðisjavnan av virðisbrøvum og gjaldoyra	296	652
Aðrar vanligar inntøkur	230	160
Úrslit av figgjarpostum	15.728	14.843
Útreiðslur til starvsfólk og umsiting	10.213	9.286
Av- og niðurskrivingar av ítøkiligum ognum	1.004	961
Aðrar rakstrarútreiðslur	116	123
Tap og burturleggingar	2.401	1.974
Úrslit av vanligum rakstri	1.994	2.499
Aðrar óvanligar inntøkur / Andre ekstraordinære indtægter	0	0
Aðrar óvanligar útreiðslur / Andre ekstraordinære udgifter	0	0
Úrslit av vanligum rakstri uttan skatt / Ordinært resultat før skat	1.994	2.499
Skattur	662	521
Ársúrslit	1.332	1.978
Býti av rakstrarúrsliti		
Ársúrslit	1.332	1.978
Flutt frá undanfarnum árum	31.846	29.868
Flutt frá øðrum grunnum	116	123
Til nýtslu	33.294	31.969
Flutt til grunnar	116	123
Framflutt úrslit	33.178	31.846
Tilsamans	33.294	31.969

Fíggjarstøða 31. desember

1000 kr.	2001	2000
Ogn		
Kassapeningur og ogn uttan uppsøgn í tjóðbankum	6.979	5.821
Ogn hjá figgjarstovnum	62.577	18.138
Útlán	224.316	217.627
Lánsbrøv	64.039	59.787
Partabrøv	516	594
Ítøkiligar ognir	3.868	4.176
Aðrar ognir	0	40
Tíðaravmarkingar	363	110
Ognir tilsamans	362.658	306.293
Skuld		
Skuld til figgjarstovnar og tjóðbankar	4.896	1.151
Innlán	320.412	269.277
Onnur skuld	1.305	1.158
Tíðaravmarkingar	9	0
Avsetingar til skyldur	800	843
Eginogn		
Ábyrgdarapeningur	858	818
Grunnar	1.200	1.200
Flutt frá undanfarnum árum	31.846	29.868
Flutt frá ársúrsliti	1.332	1.978
Eginogn tilsamans	35.236	33.864
Skuld tilsamans	362.658	306.293
Tøl, sum ikki eru við í figgjarstøðu		
Ábyrgdir o.a.	3.794	2.265

SUÐUROYAR SPARIKASSI

ónormalt stóran vinning. Fiskiskapur má heldur metast sum ein vinna við søguliga vánaligum rentabiliteti. At tað hava verið nøkur ár nú við rímligum avkasti skyldast umstøðum, sum ikki eru normalar. Rímlig veiðiúrslit, methøgir fiskaprísir á altjóðamarknaðinum, metlág marknaðarenta, lágur kapitalkostnaður (orsakað av saneringum) og eini tíð við sera lágum oljuprísum. Tá allar fortreytir eru optimalar, skal tað geva eitt ávíst avkast, men tað kann ikki brúkast sum eina galdandi myndil fyri eitt longri tíðarskeið.

– Veruleikin er, at føroyski veiðiflotin ikki enn hevur nøktandi rentabilitet til at endurnýggja seg sjálfvan. Tí er her ikki nøkur tilfeingisrenta at skatta av. Harafturat kemur, at øll søla av fiskidøgum og loyvum er skattskyldug inntøka, og skattskylduga inntøkan vil verða ávirkað av tí veruliga söluprísinum á einum skipi.

– Undanførslan, at ungir menn ikki sleppa framat, er heldur ikki serliga vælvald. Um nýggir aktørar skulu inn í vinnuna, so er jú greitt, at teir mugu hava kapital aftanfyri. Fiskiskapur sum vinna er jú sera kapitalkrevjandi. Um ungir menn kunnu dríva vinnuna meiri effektivt enn teir verandi, áttu teir sjálvandi eisini at megna at skaffa sær veiðitól. Skip verða jú seld á opnum marknaði. Og teir mest effektivu vinnurekandi skuldu væl saktans kunnað fingið figging, men ein ávisur eginpeningur er altíð neyðugur í eini kapitalkrevj-

andi vinnu. So veruleikin er heldur tann, at kann ein ikki koma framat í vinnuni, so er tað tí at ein ella fleiri av fortreytunum ikki eru til staðar (kapitalur, royndir og know-how). Aldur er neyvan nakar trupulleiki í sjálvum sær.

– Frátøka av rættindum: Í uppskotinum tykist ikki vera nakar ivi um, at nýggja leiðin er at taka rættindini frá núverandi loyvisgávum. Spurningurin er, um hetta er so juridiskt einfalt, sum uppskotið leggur upp til. Nógvir av núverandi vinnurekandi hava goldið ein prís fyri luttøkuna, umframt at hava gjørt stórar íløgur. Hesir mugu síggja í eyguni, at grundarlagið undir íløgutreytunum teirra verður radikalt broytt. Á síðu 3 og 4 verður roynt at koma við eini longri juridiskari viðgerð, hvørs niðurstøða er, at teir, sum í dag reka vinnuligan fiskiskap, als ongan rætt hava til tess – og at teir til eina og hvørja tíð kunnu rekast fráuttan endurgjald. Tað er eftir mínum tykki ótrúligt, at Búskaparráðið almannakunnger eina so einvísa niðurstøðu uttan at byggja á eitt fullfíggið juridiskt responsum. Um eitt sovorðið ikki liggur til grund, er tað beinleiðis óseriøst, at figgjarfrøðingar ditta sær til at kunnger sína meting av einum rættiliga kompliseraðum juridiskum spurningi.

– Prísáseting Prísásetingin á fiskidøgum og loyvum skal avgerast á eini uppboðsølu. Um hetta verður

sagt á síðu 9, at prísurin verður reguleraður eftir konjunkturinum, og tað ljóðar jú rímligt. Men hvar blívur tá studningsprinsippið av, tí hvat hendir, um konjunktururin gerst verri? Tað átti jú í veruleikanum at ført við sær, at prísurin gjørdist negativur. Men negativur prísur førir jú beinleiðis studning við sær, og tað hava allir talað ímóti í fleiri ár.

Uppskotið tosar sera avgjørt um, at uppboðsöluprinsippið fer at føra við sær tann rætta prís, tí øll fara at bjóða ein prís, har marginalkostnaðurin svarar til marginalinntøkurnar. Men ein búskaparfrøðingur átti at vita, at so einfalt er tað ikki, tí í praksis eru inntøkurnar ikki kendar fyrr enn dagarnir eru brúktir, og ein veit heldur ikki, hvør inntøkan fyri veiðina verður. Um fylgt verður uppskotinum um keyp/sølu av rættindum fyri sera stutt tíðarskeið, fer kappingin at føra til, at prísurin uppá stutt sigt verður settur ov høgt, av tí at keyparar vilja tryggja sær inntøku til at dekkja fastar útreiðslur, heldur enn onga inntøku at fáa. Hetta vil føra til tað, sum eisini er nevnt í uppskotinum, at tað verða nakrir, ið noyðast at gevast. Men tað má og eigur at verða tikið við í umrøðuna, um nú hetta eisini er trygd fyri, at tað verða teir mest effektivu og bestu, sum vinna bardagan, ella um tað eru onnur viðurskifti enn førleiki og effektivitetur, ið kunnu hugsast at hava størri týðning.

– Miðsavnan Tað verður dúgliga

greitt frá, at hetta uppskotið fer at føra til eina munandi rationalisering av flotanum, sum fer at verða samansettur av færri og størri eindum. Tað er ikki í tráð við eitt annað tíðandi endamál í sama uppskoti, um at fleiri ung fólk skulu koma framat í vinnuni. Avgerandi spurningurin verður tó, um og í hvønn mun tað verða teir mest effektivu, sum verða eftir, aftaná at broytingin er hend. Um tað einans verða marknaðarkreftirnar, sum verða avgerandi, verður tað kapitalurin, sum verður tann centrali parturin í spælinum – tvs. peningasterk virki, bankar og figgingarstovnar. Aftaná tillagingina vil kappingin um dagarnar fána burtur, og tí vil kapitalurin í eini tillagingartíð síggja fyrirum í at bjóða yvirprís fyri at ognar sær rættindi og samstundis noyða kappingarneytar av marknaðinum. Tí fer uppskotið at ganga beint ímóti ætlanunum um at skapa møguleikar hjá ungum at koma framat.

Hetta vóru so serfrøðinganiðurstøðurnar. Vert er kanska at leggja afturat, at uppskotið frá Búskaparráðnum byggir í høvuðsheitum á eina einstaka orðing úr lógini um vinnuligan fiskiskap, nevnliga orðingina “ogn føroya fólks”. Ongin í vinnuni hevur nakrantíð ivast í, at alt tilfeingið her á landi er ogn føroya fólks, men um størfestingin í lógini um vinnuligan fiskiskap skal føra til, at ein sunn og vælvirandi skipan verður koll-

rend orsakað av 3 orðum, sum eirindarleysisir fanatíkarar misbrúka, so var betri um orðingin varð strikað.

Annars eigur at verða lagt merki til, at § 2 í lógini um vinnuligan fiskiskap sigur annað enn, at tilfeingið er ogn føroya fólks. Har stendur eisini at tað skal

– Gagnnýttast lívfrøðiliga burðardygt

– Skapa støðugar arbeiðs- og inntøkumøguleikar

– Skapa møguleikar fyri vinniligum virksemini um alt landið.

– At býtið millum línu og trol skal avtakast

– At tað eigur ikki at vera neyðugt at eiga skip, fyri at keypa rættindi

– At tað skal vera líka mikið, um kapitalurin er føroysku ella útlandskur.

Við øðrum orðum skal alt vera púra frítt og líkamikið, bara landskassin fær pengar fyri tey rættindini, øll onnur enn landskassin eiga.

Síðsta orðið er neyvan sagt í hesum máli, men vit fara ikki at gera meira við umrøðuna av omanfyri nevnda virusi á hesum sinni. Tað er tó sera umráðandi, at hin einstaki tekur greiða støðu út frá teimum fortreytum, búskaparfrøðingarnir hava lagt á borðið. Er skaðin fyrst hendur, vendist neyvan aftur í bræði.

SKIPSTIMBUR & APTERING

Vit átaka okkum alt arbeiði innan skipstimbur og aptering, so sum nýggja messu, brúgv ella lugar.

Fa. Skipstimbur og aptering

v/Jón Jacobsen · FO-470 Eiði · Tlf: 22 23 86

Reiðarafelagið havt aðalfund

Reiðarafelagið hevði aðalfund tann 25. mai, har nevndin varð óbroytt. Vit koma í komandi blaði at triva í ta drúgvu ársfrágreiðingina. Hesaferð endurgeva vit bert samandrættin.

Samanumtikið hava limir Føroya Reiðarafelags havt eitt gott ár, og hetta merkist eisini aftur í samfelagnum annars. Gongur tað gott hjá høvuðsvinnuni, gongur tað landinum gott. Avreiðingarvirðið er farið upp um 2 mia, og einans limirnir í Føroya Reiðarafelag hava húruútreiðslur uppá 740 mió. Um umsitingarlønir og avlop verða tikin við, man okkara beinleiðis ískoyti einans í skatti liggja oman fyri 300 mió. Hetta svarar til 66 oyru pr. kg., sum reiðarar og fiskimenn sleppa niður í almennu kassarnar.

SELIR TÚ

skipa- ella bátaútgerð?

So er FF-blaðið einasti holli boðberin, sum fer umborð á skipini – umvegis reiðariini – hvønn útgávudag.

Gerið eina skilagóða lýsingaravtalu við okkum.

Tlf: 31 15 69
Fax: 31 87 69
T-post: ff-blad@post.olivant.fo

Føroya størsta úrval av handskum

- **Gummihandskar** (t.d. Japan-handskar, Marygold og aðrar special handskar)
- **PVC-handskar** (Center Plast v.m.)
- **Eingangshandskar** (Latex gummi)
- **Arbeiðshandskar** (svínaskinn, oksahúð, o.a.)
- **Sveisihandskar**
- **Wirehandskar**

Stórt úrval av flaka- og kryvjingar-knívum

Eisini fáast vælumtóktu knívhvess-ararnir

Heil- og smásøla
Pf. Herman Winther
Tlf: 361320 · 361620 · fax: 361158 · FO-240 Skopun

Tá Marna sat undir formanninum í Venstre

Annar av donsku umboðsráðsliðunum í Realinum er Christian Mejdahl, sum umboðar danska flokkin Venstre, har hann er blivin ein av headmonnunum aftaná valið. Hann er nevniliga formaður í tingbólkinum, og afturat hesum hevur hann eitt fittligt samband við Føroya, sum skal verða greitt nærri frá í hesi grein.

Pápi Christian Mejdahl, Erik, var liðugur at læra til prest í 1937. Men tá í tíðini var sera ringt at fáa starv sum prestur í Danmark. Tað vóru 100 umsóknir til hvørt embæti. So biskupurin í Keypmannahavn, Fuglsang Damgaard, mælti honum til at søkja starv í Føroyum. Hetta vildi gera tað lættari seinni at fáa starv í Danmark.

Aftan at hava ráðført seg við mammu sína og gentuna, tók hann av. So tann 5. desember 1937 verður hann innsettur sum prestur, tann 7. verða tey bæði Johanne vígd, og tann 9. desember gongur leiðin til Føroya, hagar tey koma 13. desember. Tey ætlaðu kanska ikki at vera so leingi, men bardagin brast á, og tey fóru ikki heim aftur fyrr enn í 1946.

Hetta gjørdist nøkur minnilig ár, sum hava givið teimum øllum eitt lívs langt tilknýti til Føroyar. Prestaembætið á Tvøroyri var eitt nýsett hjálpa-prestastarv hjá prestinum

í Hvalba, sum tá var Gulak Jacobsen, seinni próstur. At starvið varð nýtt merkti, at tey komu at skifta bústað ikki færri enn fimm ferðir, eisini í Fámjin og Vági, inntil prestagarður varð bygdur á Tvøroyri. Her var strævið, men gav teimum enn tættari samband við føroyingar.

Erik Mejdahl var missionsmaður, og var hann sera virkin innan heimamissionsina, og sum skilst, var hann nógv virður av missionsfólki í Føroyum, sum hann helt samband við til sín doyggjandi dag. Tað er eisini javnan, at Christian framvegis hittir føroyingar, sum heilsa uppá hann vegna kennskap við pápan.

Fekk boðini um sonin á prædikustólinum Eitt tað fyrsta sum hendir, er at hjúnini fáa fyrsta barnið, og var hetta Christian. Hann er føddur 31. desember 1939, sum var ein sunnudagur. Boðini um, at hann hevði fingið

Her síggjast tey bæði Christian Mejdahl og Marna, sum slapp at sita undir honum, tá hann varð nýfðingur. Fastur hennara Elisabeth var nevniliga arbeidsgenta hjá presti, og tí var tað eitt rættligt upplivils hjá Marnu at sleppa heim til fastrina og at sita undir hesum fitta lítla dronginum, sum skuldi gerast ein av høvuðsmonnunum í donskum politikki.

Marna giftist til Eiðis við einum kendum fiskimanni, Jákup á Norðsøka. Aftaná 60 ár hittast tey bæði Christian og Marna inni á skrivstovu FFs, og tey síggja rættliga út til at hugna sær.

ein son, fekk presturin á prædikustólinum. Undir kirkjugongdini komu boð til deknin, Thorvald Joen-

sen, sum var pápi gamla landslæknan, um at kona prests hevði átt ein son. Deknurin skrivar boðini á ein lepa og leggur hann fyrri prestin, meðan hann prædikar. Søgan sigur einki um, at hann misti tráðin, men hann hevur so neyvan dríggjað sær prædikuna hendan dagin! Seinni kom so ein systir.

Her kann verða skoytt uppí, at arbeidsgentan hjá presti var Elisabeth Nolsøe. Bróðurdóttir hennara var Marna, dóttir Óla Nolsøe, sum tá var 11 ára gomul. So Marna fekk tað stóra upplivils, at sleppa heim til prest at síggja nýggja alvan, og hon slapp enntá bæði tá og seinni at sita undir tí nýggja lítla beiggjanum. Hendan dagin hittust tey bæði aftur á skrivstovu FFs! Óneyðugt er at siga, at tey høvdu nógv at prát saman um. Seinni varð Marna konfirmerað av Mejdahl.

Kaj, beiggji Marnu greiðir annars frá, at tá hansara konfirmatiónshold hevði

50 ára samkomu í 1991, sendu tey prestinum mynd av bólkinum saman við eini heilsan. Mejdahl svararði aftur og var sera fegin um, at tey mintust til hansara aftaná hesi mongu árin.

Tá holdið hevði 60 ára samkomu, varð hetta nevnt í útvarpinum. Tá varð Kaj ringdur upp av Signari á Brúnni, sum tilvildarlíga var komin í samband við Johonnu Mejdahl, sum nú er 92 ára gomul, og sum var sera fegin um at hitta fólki úr Føroyum. Annars hevur Christian lovað at bera eina heilsan frá mammuni til øll, sum hon hevur havt samband við. Í tann mun hetta ikki er eydnast persónliga, verður hetta gjørt á henda hátt.

Góð barndómsár Barndómsárinini á Tvøroyri minnst Christian við gleði, og hann minnst rættliga fitt til hesa tíðina. Tá hann í 1992 var á Tvøroyri við einum bólki, kundi hann vísa á fleiri av

støðunum, sum hann mintist sum barn. Hann fekk fleiri góðar vinir. Prestagarðurin kom at liggja lið um lið við sýslumanshúsinu, og her kom hann at gerast sera væl við Eiler, sum var sonur Christian Djurhuus, sýslumann og seinni løgmann. Aftaná hann gjørdist Eiler sýslumaður. Christian minnst, at hann fekk eitt modell av Smyrli frá Eileri, sum hann hevði øll síni dreingjaár.

Aftur til Danmarkar Men í 1946 gekk leiðin aftur til Danmarkar. Tá fluttu tey til Løgstør-leiðina uppi við Limfjørðin, har pápin gjørdist prestur. Seinni fluttu tey gomlu til Struer, har hann gjørdist próstur, til hann legði frá sær í 1976. Erik Mejdahl doyði knappliga í 1993, 84 ára gamal.

Men Christian varð verandi í Løgstør, tí síðan hann var 6-7 ára gamal hevði hann droymt um at gerast bóndi. Tað er ikki

Hendan myndin vísir prestar og trúboðarar á ferð. Frá vinstri prestarnir Erik Mejdahl, E. Thulesen og trúboðararnir J. H. Simonsen og Cl. Eliassen. Tað pussiga er, at synir hjá Mejdahl og Thulesen vóru inni á skrivstovu FFs dag um dag. Dagin fyrri at Christian Mejdahl var inni stakk Svend Thulesen inn á gólvið á eini stuttari Føroyavitjan.

Her síggjast Erik Mejdahl og konan Johanne á 82 ára føðingardegi hansara 21. august 1991. Tað er annars sami føðingardagur sum hjá formanni FFs og konu hansara.

Her síggja vit Elisabeth, sum var arbeiðs-kona hjá presti í 1939 saman við systurdóttirini Marnu. Tann lítli drongurin er systkina-barn Marnu.

sum í Føroyum, at tú antin ert borin til ein garð ella ikki. So hann keypti sær ein bóndagarð á leiðini, tá hann varð 25 ára gamal. Høvuðsframleiðslan var upprunaliga neyt og svín. Men sum frá er liðið, er tað fyrst og fremst mjólk-arframleiðsla, sum dentur verður lagdur á. Nú hava sonur og verdóttir yvirtikið garðin, men Christian hjálpir framvegis til, tá høvi eru til tess. Á garðinum eru 90 mjólkineyt

og tilsamans eru eini 200 kriotúr á garðinum. Árliga mjólk-arframleiðslan er 750.000 l, og tað, sum tey fáa fyri hvønn litur, er kr. 2,50.

Politikkur kemur uppí Men nú fer politikkurin at draga, og sum bóndi er tað flokkurin Venstre, sum stendur honum næstur. Hesin var tá framum aðrar bóndaflokkurin. Christian verður í 1970 valdur inn í býráðið

í Løgstør, og í 1974 verður hann borgmeistari í hesi kommunu, har 11.000 borgarar búgva, av hesum búgva 5.000 í sjálvum býnum. Hann var tá sum 34 ára gamal yngsti borgmeistari í Danmark, og hann sat í hesum starvi í 13-14 ár. Men í 1987 verður Christian valdur í fólkatingið, og her vinnur hesin sáttligi og spakføri maður sær skjótt álit millum sínar floksfelagar. Hann gerst næstformaður í fólkatingsbólkinum í 1990, og tá formaðurin Anders Fogh Rasmussen gerst forsætismálaráðharri í fjør, gerst Christian formaður, aftaná at hann fyrst hevur sagt nei takk til at gerast ráðharri. Men at vera formaður í einum flokki á tingi, og ikki minst í tí størsta stjórnar-flokkinum verður roknað sum eitt sera máttmikið politiskt starv, og tað kann so ikki vera verri fyri Føroyar, at maðurin í hesum starvi hevur eitt so stórt tilknýti til Føroyar, sum talan er um. Hóast hann man hava nóg mikið at takast við, so hevur hann hildið fast við nevndarsessin í Realinum. Hetta gevur so eina Føroyaferð nú og tá.

Hetta gevur eisini ein betri møguleika at hava eina kenslu av, hvat ið rørir seg í Føroyum. Christian Mejdahl er eisini sjálvskrivaður limur í føroyanevndindi hjá fólkatinginum. Margrethe Auken hevði valt Mejdahl... Christian er eins og pápin kendur fyri sítt lítiðlættni. Hann er ikki kendur av gudi og hvørjum manni. Sum hann sigur:“Den der lever stille lever godt.” Men eingin skal halda, at Christian fera at lata alt um seg ganga fyri tað, at hann annars er eitt friðar-fólk. Verða trupulleikar innafloks “skal der ikke herske nogen tvivl om, at jeg har kæppen, hvis der bliver brug for det.” Hetta hevur hann so sanniliga fingið brúk fyri í Brixtofte - sakini, sum vísir eitt rættiligt brek í teirri

annars vælvirkandi donsku politisku skipanini. Men Christian metir, at teir fara at læra av hesum. Bæði grannskoðan og eftirlit verða munandi dyggari her eftir. Christian hevur orð á sær fyri at vera gjøgnum-heiðurligur, og Margrete Auken, sum umboðar SE, segði undan valinum, at Christian var hann, hon fremst hevði atkvøtt fyri, um hon skuldi valt ein úr hinum bólkinum! Christian hevur røtur í heimamissionini, og hetta merkir eisini hansara medferð. Eina ferð ein blaðmaður hevði samrøðu við Christian, kom blaðmaðurin at siga “sørme”. “Sådanne ord bruger jeg ikke” fekk blaðmaðurin at vita. Christian heldur annars ikki, at politikkarar eru størri syndarar fyri Várharra enn onnur deyðilig!

Christian hevur eisini verið virkin innan kirkjuligt arbeiði, og hevur hann verið limur í ymsum kirkjuligum nevndum í eini 15 ár, og tí er tað heilt náttúrligt hjá honum at fara í kirkju sunnudagar. Christian er giftur Evu, sum eisini er virkin innan kirkju -og fráhaldsarbeiði. Tey bæði eiga 4 børn og 8 barnabørn.

Føroyingar í Íslandi

Vit høvdu í seinasta blaði hesar báðar myndirnar av føroyingum, sum hava arbeitt í Grindavík hjá fyrirkuni Torbjørn.

Vit hava funnið útav, hvørjir teir eru. Maðurin á ovaru myndini er Niels Pauli Poulsen og maðurin í miðjuni á hini myndini er Paulus Víkberg. Teir eru brøður og eru ættaðir úr Øravík. Mamman var úr Víkarbyrgi, tí kallaði Paulus seg Víkberg.

Báðir fluttu til Íslands fyri nógvum árum síðani. Niels Pauli fór til Reykjavíkar undir krígunum. Hann róði út í Grindavík og flutti so hagar. Báðir eru deyðir fyri fleiri árum síðani.

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radióutgerð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgerð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatións-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatións Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikatións	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensarar og kabinet	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
Sjálvandi hava vit
útgerð til GMDSS
SYN og Service,
sum vit eisini gera

Bjargingarútgerð á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar, bjargingarvestar, eldslökkkiutgerð, bjargingar og trygdarutgerð. Umboð fyri kenda danska merkið "Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlivilsdraktir
- Flótidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartransponderar
- Eldslökkjarar
- Eldðvaringar
- Branddraktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan
Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olivant.fo

Símun Johan Wolles sigur frá:

Ein frásøgn um abba á Nesi

Hetta er farið fram á sumri 1896. Abbi, Rosenmeyer, lá, sum so mangan í songini ringur av astma. Fyri at lætta um vóru eini ráð at roykja astmapulvur, og so var eisini hendan dagin. Hann lá uppi í eini koyggjusong og roykti. Ráðini at roykja astmapulvur hevði hann fingið frá gamla Sloan. Eg minnist, at Andrew helt fyri, at abbi mundi vera einasti maður, sum pápi hansara hevði lært at roykja.

Knappliga heldur abbi fyri við ommu: "Katrina, fá mær einar hosur, eg fari heim til Mikladals." "Tú til Mikladals", heldur hon fyri, "tú vinnur ikki niðan á Súrlág". Súrlág liggur uppi undir Brøttubrekku. Men so løgið kann tað vera. Tá abbi kom niðan í Súrlá, tá lætnaði astman av honum, og hann gjørdist ikki trongur aftur fyrr enn Tollaksmessudag í

1913, skaðadagin sum rakti Norðoyggjar so hart, tá tvey áttamannafer og eitt seksmannafar gingu burtur.

Abbin mundi hava ánilsi Hetta var størsti vanlukkudagur við árabátum síðan 1500 talið. 19 mans mistu lívið, og 13 einkjur sótu eftir við 43 børnum. Allir arbeiðsførir mans á Skarði, sjei í tali, umkomust, og hetta gav hesi bygdini deyðamein.

Oluffa fastur mintist tað so væl, hvussu abbi gekk inn og út hendan dagin. Tað var sum stór neyð gekk á hann. Hann segði tó einki. Tá hann sá, at kík-ar og árar rókust niðri á Buginum, skilti hann, at ikki alt visti væl við. Sím-un Petur, pápabeiggi og pápi vóru heima í Mikladali og róðu út. Abbi visti ikki um teir lógu heima

Her síggja vit hjúnini Katrinu og Rosenmeyer Wolles. Rosenmeyer vaks upp í Lorvík hjá fastur síni og í 1890 giftust tey bæði. Katrina var mostir til "gamla bisp" Jákup Joensen og kenda siðsøguliga rithøvundan Robert Joensen.

Rosenmeyer var annars langabbasonur Skipara Hansen, sum er kendur frá søguni um Brilumannin fyrst í 19.øld. Sonur Skipara Hansen var Hans Christian Rosenmeyer Hansen sum gjørdist húskallur í Útistovu. Hann giftist við bóndadóttir úr Inistovu, Malenu, og tey komu at yvirtaka Uppistovu, sum er triðja húsið á Trøllanesi. Sonur teirra Símun Petur var tískil pápi Rosenmeyer.

ella vóru úti hendan feigdardagin.

Mikladalsmenn høvdu verið niðri í fjøru at kanna líkindini, men teir fóru ikki, tí tað var so

nógvur dráttur í sjónum. Tað dámdi teimum ikki, og til alla lukku fóru teir aftur til hús.

Hoyrði barnagrát í haganum Aftur til abba í 1896. Henda áðurnevnda dag lá mjørki omanum røkur – oman um hálvan hagan. Hann fór, sum áður sagt, til Mikladals, tó hann ikki visti hvørji ørindi hann hevði. Tað var løgið, men tað er meir millum himmal og jørð enn nakar kann forklára, so var eisini hesaferð.

Komin heim á Vørðu í Mikladali, reiv nakað í mjørkan, so abbi helt tað vera løgið, at fólk vóru at síggja í bønnum. Tað var jú um summarið og farið av tíð til váring. Hann helt so

leiðina oman. Komin nakað oman fram um Klossusteina, hoyrði hann barn gráta. Hann var sjálvandi illa við. Hetta var jú langt frá húsum heilt uppi í Kambi. Abbi fór at ganga eftir grátinum, sjálvst um hann var illa við, sum einki løgið var. Har skuldi jú einki barn verið. Men tað var eitt barn. Tað var Dánjal í Hústovu, sum var um 2 ára aldur. Hvussu hann var komin niðan har, er framvegis ein óloyst gáta.

Hetta var á sumri, so bøgardarnir vóru í fullhøgum standi. Hvussu kundi hann vera komin um bøgardin? Hvussu kundi eitt lítið barn, sum var í túninum og spældi komin so langt niðan uttan at vera borin, ja, tað

verður framvegis ósvarað. Og hvør segði við abba at fara til Mikladals?

Góður Mikladalstúrur Men fyri abba var hetta ein góður Mikladalstúrur. Umframt gleðina at finna Dánjal, so fekk hann besta lamb, sum kom á Hústovugarðin tað heystið. Og hann varð ofta lívgaður av teimum alla sína tíð. Dánjal Eliassen kom til mans og førði skip og er umtalaður í siglingarsøguni fyri Suðuroy. Men hann doyði bert 27 ára gamal, men tað er ein onnur søga.

Jú mangt er millum himmal og jørð, sum vit ikki skilja!

Soleiðis sær út, tá komið verður av Trøllanesi til Mikladals. Og tað var í hesi brekkuni, at Rosenmeyer uttan at hava ørindi til Mikladals gekk seg fram á tann 2 ára gamla Dánjal í Hústovu, sum leitað hevði verið eftir.

Dánjal Eliassen, sum er smádrongurin umrøddur í greinini, fekk ikki eitt langt lív. Hann tók skiparaprógv í 1918. Hann var skipari á "Egeriu" í 1918 og 1919. Men hann doyði longu í 1921, bert 27 ára gamal. Hann var ógiftur.

Símun Johan Wolles:

Fjòran á Eiði

*Nú fjòran øll undir í grótfyllu er
Og einki teir virdu at goyma
Er farin sum annað í søguni fer
Eftir er bert alt at gloyma.*

*Í huga mær leita minnini mong
Sum sagt mær frá av teim gomlu.
Her bátarnir lögdu so góðan fong
Tá ið árar enn ríktu í homlu.*

*Her smádreingir fiskaðu seiðamurt
Við hømli og knappnáls ongul.
Nú hamarin Hellan og Kósin er burt
Fyri Stallinum ikki ein tongul.*

*Á Bugnesgjógv lívdi á lágættaróðn
Hon veitti teimum so góðan skáa.
Gleddist í takksemi kona og børn
Teir aftur til lands kunnu náa.*

*Kurgjógv ber navnið frá ófriða tíð
Tá sjórænarar herjaðu landið.
Av Vaktar - og Gellingar hús heim í bý
Varð rópað, tá hótti teimum vandi.*

*Nú Skarði, Stovan, Kneysin alt er
Sprongt ella fjalt undir gróti.
Válgaravík eins og Stórasker
Ei megnaðu at standa ímóti.*

*Her niðri á Hellu sat bóndin og svav
Á sumri í dýrdarløtum.
Hann reistist og legði so aftur í hav
Tá flóðin honum náddi um føtur.*

*Á Ansatanga teir hugdu út á
Í myrkri teir bert kundu slota
Gingu so oman við bátinum tá
Nú verða lögir at flota.*

*Dráttarnir allir og Barkhella við
Úti í Eyga og Seiðagjógvín.
Her undir gróti hvílir í frið
Fyri tí gamla var fjørðurin rógvin.*

*Bátastøðurnar alt burtur er
Av Seiðagjógvshellu og suður.
Tó enn sæst ytra Árørdasker
á Eiði er havn nú sum dugur.*

Er línan skitin ella luktar hon illa?

So skuldi tú roynt línuvask frá MAUD-IS

Sera einfalt at vaska við. Man blandar sápunu 1 til 10 í t.d. ein stóran fiskakassa og stillar stamparnar niður í kassan. Lat línuna liggja á blot eina nátt, og hon er rein morgunin eftir.

Nógv tann bíligasta línusápan á føroyska marknaðinum í løtuni.

MAUD-IS

530 Fuglafjørður, Tlf. 254259 ella 215106, Fax 445006

Viðmerking frá Hjalta

Fiskimannablaðið hevði hósdagin 23. mai 2002 eina grein við yvirskriftini: “Hevur Jón aftur rætt”, ið hevur harðliga at almennu fiskifrøðingunum, ið sigast at duga verri at meta um fiskastovnar enn íslendingurin Jón Kristjónsson. Tað ber illa til úr greinini í FF-blaðnum at taka støðu til metingarnar hjá Jón Kristjónssyni. Tí bert hesar fáu viðmerkingarnar.

Fiska smáfiskin hart?

Eg eri ikki samdur við Jón í, at tað er rætt at fiska stórar árgangir av fiski hart. Ella at tað er rætt at fiska nógvan smáfisk, tá nógv er komið undan. Tað eru nógv fiskasløg, har at kalla øll veiðan er grundað á, at stórir árgangir koma undan við fleiri ára millumbilum. Besta dømi er norðhavssildin, har fiskiskapurin øll fimmti- og sekstiárin var grundaður á nakrar heilt fáar, men sera sterkar árgangir. Tá stovnurin varð fiskaður niður, tók tað 25 ár, til hann kom fyrri seg aftur. Men eisini nú er álitið tveir stórir árgangir (1990 og 1991). Eitt annað dømi er hýsan undir Føroyum, har veiðan seinnu árin mest hevur dúvað uppá tveir sera góðar árgangir. Veiðan eftir toski undir Føroyum er eisini tengd at, at góðir árgangir regluliga koma undan. Skrædlið í fiskiskapinum seinast í átíðrunum og fyrst í nítiárunum kom av eini røð av vánaligum árgangum og áhaldandi hørdum fiskiskapi. Tað kann vera rætt at tynna út í einum vatni við bert einum fiskaslagi, um stovnurin verður ov stórur. Men hetta kann ikkiuttan víðari yvirførst til havið við nógvum

fiskasløgum, skiftandi umhvørvi og fjølbroyttum fiskiskapi. Skipanin undir Føroyum við ásetingum um minst loyvda meskavídd og stongdum økjum verjir í ein vissan mun smáfisk. Men nógvur smáfiskur við toskaskræðu verður fiskaður við húki nær landi, tá góðir árgangir eru.

Svartkjaftur

Svartkjaftastovnurin er sera týðningarmikil fyri føroyska samfelagið, og tað hevur hann verið øll árin síðan fiskimark-ið varð flutt út á 200 fjórðingar í 1977. Hann eigur lívið í flakatrolarunum eystanfyrri og hevur stóran týðning fyrri nótaflotan og Næraberg. Men skal stovnurin framhaldandi hava týðning fyrri Føroyar, má hann vera væl fyrri, soleiðis at tað lønar seg hjá Russlandi at býta veiðirættindi eftir toski í Barentshavinum við veiðirættindi eftir svartkjafti undir Føroyum, at nótaflotin fær so nógv, at tað lønar seg at fiska hann undir Føroyum, og at Næraberg fær svartkjaft av góðari stødd alt árið í føroyskum sjógv. Føroyar hava sostatt sera stóran áhuga í, at tað verður farið væl um svartkjaftastovnin. Samstundis er neyðugt, at føroyski parturin í endaliga býtinum verður so stórur sum gjørligt.

Tað var eitt sera stórt bakkast fyrri føroyska samfelagið, tá norðhavssildin hvarv, og tað verður eitt líka so stórt bakkast, um tað sama skal henda við svartkjaftastovninum. Um Jón Kristjónsson og FF-blaðið halda, at stovnurin kann fiskast ótálmað, so eri eg púra ósamdur við teimum, og fari staðiliga at ávara ímóti tí.

Eg havi fingist við at kanna svartkjaft síðan 1970, og skal vera tann fyrsti til at viðganga, at tað kann vera ringt at meta neyvt um støddina á stovninum, og serliga tí, at ov lítið av samskipaðum kanningum við fiskirannsóknarskipum eru. Men neyðugt er at nýta tað vitan, sum er, og royna at fáa sum frægast burtúr. Eg haldi ikki, at tað ber til at sita í Reykjavík og gita út frá lívfrøðiligari teori.

Flemish Cap og aðrar metingar Fiskiskapurin eftir rækjum á Flemish Cap tók seg upp mitt í nítiárunum og hevur verið síðan. Fiskiskapurin hevur verið undir eftirliti og stýring av NAFO (altjóða nevndin fyri fiskiskap í norðvestur Atlantshavi). Tað er einigin loyna, at kanadiu-menn alla tíðina hava verið ímóti fiskiskapinum, og at teir við at vísa til regluna um fyri-varni, tá lítil vitan er um ein stovn, hava mælt til nógv minni fiskiskap. Fiskiskapurin á Flemish Cap eigur lívið í føroyska rækjufлотanum og hevur tí stóran týðning fyrri okkum. Tað er tí neyðugt, at hava vitan um stovnin, soleiðis at fiskiskapurin hvørki er størri ella minni, enn stovnurin loyvir. Út frá hesum fór Fiskirannsóknarstovan undir miðvísar kanningar av rækjustovninum á Flemish Cap, og hevur hetta arbeiðið havt avgerandi týðning fyrri seinastu metingarnar. At hesar metingar í dag vísa sama tal, sum Jón kom við fyrri fleiri árum síðan, er tað tað er. Menuttan kanningarnar hjá Árna Nicolajsen við Høgafossi hevði einki ítøkiligt grundarlag verið fyrri at verja framhald-

andi fiskiskapin hjá føroysku skipunum. Altjóða samfelagið góðtekur ikki metingar, sum ikki byggja á neyv-ar vísindaligar kanningar, og tekur tær ikki við, tá kvotur ella fiskidagar verða ásett. So kunnu tær afturlítandi vera so rættar, sum tær vera vilja.

Fiskiskapur við ábyrgd og fyrivarn Umhvørvið ávirkar tilgongd og vøkstur á fiski, og fiskiskapurin tekur burtúr. Hetta gevur náttúrligar óvissur í stovnsmetingum og tilmælum frá fiskifrøðingum. Hetta vita vit, og í nógv nógv ár mugu vit liva við hesum. Nakað kann minkast um óvissuna við betri arbeiði og meiri orku, men heilt undan óvissu slepst neyvan nakrantíð. Hinvegin hava metingarnar tey flestu árin verið á góðari leið, og kunnu væl nýtast til tað, tær eru ætlaðar. Nevniliga at geva myndugleikunum eina meting av støðuni í stovnunum, so teir eru førir fyrri at skipa fiskiskapin so, at stovnarnir framyvir kunnu vera eitt trygt grundarlag undir fiskiskapinum.

Alt eftir tilgongd og vøkstri bera fiskastovnar ein ávísan fiskiskap, t.d. toskastovnurin á Landgrunninum, sum í miðal tolir ein fiskiskap millum 20 og 40 tús tons. Hetta er tað, vit vita, og tí eiga vit at skipa fiskiskapin eftir tí. At hava eina veiðiorku tøka, sum bæði er før fyrri og krevur meira fisk, enn stovnarnir bera, elvir bara til ovurfisking og vánaligan búskap í vinnuni. Hesa sannroynd eiga bæði politisku myndugleikarnir og fakfeløgini at ásanna!

Kongafiskurin er kanska 80-90 ár

Í seinasta blaði høvdu vit eina mynd av einum rættiligum risa av einum kongafiski. Vit mettu tá, at kongafiskurin kundi vera eini 50 ár. Men fiskifrøðingurin Petur Steingrund, sum var okkara heimildarmaður, sigur nú, at hann hevur spurt ein týskara, sum er serfrøðingur í aldurslesing av kongafiski. Hann segði, at ein kongafiskur, sum er

82 cm langur, kann vera 80-90 ár. Týskarin viðmerkti tó, at hann aldri hevði sæð nakra aldurslesing av so stórum kongafiski.

Projektmedarbejder

NORA søger medarbejder til projektudvikling samt til koordinering og analysearbejde inden for søtransport og erhvervsudvikling i Nordatlanten.

I et stort netværksprojekt mellem landene i Nordatlanten og Nordsøen vil NORA i en periode på 3½ år fra august 2002 deltage som koordinator for arbejdet i de tre vestnordiske lande.

NORA søger derfor en erfaren projektmedarbejder i en fuldtidsstilling til denne opgave og til andet lignende projektudviklingsarbejde.

Vi kan tilbyde dig en spændende og udfordrende stilling med følgende opgaver:

- Projektudviklingssamarbejde inden for NORA- og Nordlige Periferi Program.
- Tilrettelæggelse og gennemførelse af analyser af søtransport i Nordatlanten, koordinering af netværks-tiltag mellem virksomheder og myndigheder, der beskæftiger sig med transport og erhvervsudvikling. Projektet er en del af to europæiske regionale programsamarbejder ved navn Nordlige Periferi Program Nordsøprogrammet, og omfatter samarbejde fra Grønland til Rusland og Holland. (½ stilling)

Vi forventer:

En engageret medarbejder med samfundsvidenskabelig uddannelse eller tilsvarende, gerne med flere års erhvervs erfaring. Du skal kunne arbejde selvstændigt, men i dialog med NORAs øvrige medarbejder og med projektets øvrige parter, have evne til at arbejde fuldt professionelt på skandinavisk og engelsk - og godt humør sætter vi også pris på.

Vilkår:

Ansættelse i udgangspunkt efter overenskomst med relevant faglig organisation eller på personlig kontrakt.

Tiltrædelse: 1. august 2002 eller snarest derefter.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Kaspar Lyththans, NORA på telefon 317167, 353111 eller 214128.

Ansøgningen med relevant dokumentation skal være NORA i hænde senest mandag d. 24. juni 2002 kl. 16.00

Nordisk Atlantsamarbejde

Bryggjubakki 12 - Boks 259 - 110 Tórshavn
Fax: 31 04 59 - nora@nora.fo

NORA er et nordisk erhvervsorienteret projektsamarbejde mellem Færøerne, Grønland, Island og Nord- og Vestnorge. NORA styrker innovative processer i Nordatlanten sammen gennem samarbejdsprojekter mellem virksomheder, myndigheder og andre i regionen.

NORA er kontaktpunkt i EUs INTERREG-program Nordlige Periferi Program, der udvikler og støtter samarbejdsprojekter inden for kommunikation, ressourceanvendelse og lokalsamfundsudvikling i nordlige Skotland, Finland, Sverige, Norge og de vestnordiske lande.

Tíðindi frá Kára við Stein úr Hosteinsborg

”Nanok Trawl” fór út aftur 9. juni at gera túrin lidnan.

GR 1-190 ”Aqisseq” (Rýpan), sum legði 45 tons av krabba upp til innhandlingsskipið ”Ikkamiut” tann 28. legði 17 tons upp aftur 2. juni og aftur 26 tons tann 5. juni. ”Ikkamiut” er gamli ”Betty Belinda”, sum nógvir føroyingar hava verið við, tá hon var á rækjuveiði tann tíð tað var.

”Gaia III” hevur landað í Egedesminde tveir túrar í eina viku – 101 tons av rækjum!

6. juni kom ”Nataarnaq” inn at landa og at skifta fólk. Hann er ein av teimum nýggjastu rækjutrolarunum í tí grønlenska flotanum og er ein av teimum sonevndu dupulttrolarunum (teir hava tvey trol undir, tá teir trola). ”Nataarnaq” er bygdur í Vigo í Spanien og er útgjörður við øllum teimum hentleikum, sum frammi eru í dag.

Longdin er 67,5 m og breiddin er 14,5 m. Motorurin er 6.600 HK, og skrávan er 4 m í diametur við 130 snúningum í minuttin, sum gevur skipinum eitt pelatrekk uppá 90 tons.

Fabrikkinn er sera væl útgjörd og nevast kann m.a., at teir hava 4 sorterarar, 3 kókarar, 3 tunnelfrystarar, ið eru uppá 22 tons stykkið, og 5 plátufrystarar uppá 882 kg stykkið.

Fyrsti túrus hjá ”Nataarnaq” var frá 28. juni til 24. juli í fjør. Teir finga 540 tons tann túrin, og lastin tekur ikki meira enn tað.

Túrus nr. 1 í ár var frá 9. apríl til 7. mai, og vigaði tað 440 tons. Túrus nr. 2 var frá 8. mai til 6. juni. Teir vór inni í Nuuk og lögdu 200 tons upp herfyri og endaðu túrin her í Sisimiut tann 6. juni – 680 tons fyri túrin.

Føroyingarnir umborð hesar báðar túrarnar vóru: Martin Jacobsen, Argir, skipari, Jóan Pauli Olsen, Kambsdalur, 1. stýrimaður, Óla Jákup Jacobsen, Tórshavn, 2. stýrimaður, Óla Chr. Højgaard, Runavík, maskinsjefur, Kristian Christiansen, Klaksvík, 1. meistari, Jan Weihe, Skála, 2. meistari, Bergur Tausen, Runavík, var produktionssjefur. Bergur er uppvaksin her yviri í Grønlandi og hevur búð í út við 40 ár her, áðrenn hann flutti heim á klettarnar aftur.

7. juni fór ”Nataarnaq” út aftur nýggjan túr. Skipið skal til eitt ára eftirsýn um hálvan juli í Vigo í Spanien, har skipið er bygt.

Føroyingarnir, sum eru við hendan túrin, eru: Jens Fuglø, skipari, Arni Simonsen, Hvannasund, 1. stýrimaður, Anfinn Jacobsen, Klaksvík, 2. stýrimaður, Johan Samuelsen, Klaksvík, maskinsjefur, Eyðfinn Johannesen, Skála, 1. meistari, Olaf Petersen, Klaksvík, 2. meistari, Johannes Juul Gustavson, Tórshavn, 3. meistari, Jákup Sjúrdur Hansen, kokkur og Oyvind Joensen, Kambsdalur, trolbassi.

10. juni kom ”Aqisseq” inn til Sisimiut at proviantera og bunkra. Teir høvdu landað 15 tons av krabba til innhandlingsskipið ”Ikkamiut”, áðrenn teir komu higar. Teir skuldu eisini skifta fólk. Um døgurðatíð tann 11. loystu teir aftur frá landi og fóru út at draga

tað, teir høvdu standandi á feltinum. Teir komu inn aftur 12. juni eftir fólkunum, sum komu við flúgvartann dagin. Teir tóku eisini fólk út við til ”Arcitc Wolf”, men teir gjørdur skjótt av, lógu bara eina løtu inn til loyst varð aftur 15. juni.

Eg tosaði við skiparan á ”Aqisseq”, Jóan Hendrik Djurhuus, í dag. Teir høvdu drigið allar teinarnar eina ferð, og tað gav eini 14-15 tons í tangarnar. Teir høvdu ligið bakk í fleiri dagar; hann lá høgt og skifti millum norðan og útnyrðing og heldur illa sjógvað til at draga teinarnar. Men nú sá betri út, so teir kundu sleppa at landa til virkið í Nanortalik. Sagt varð í grønlensku pressuni, at nú var siglandi aftur til Nanortalik. Tað er stórisurin, sum hevur lukkað alt til har suðuri; men sum Jóan Hendrik segði, so fóru teir at fiska her norðuri í Dýpinum, tí har suðuri er vandi fyri at missa allan reiðskapin orsakað av stórisi. Tað tekur millum 2 og 3 døgna at sigla suður til Nanortalik úr Dýpinum - alt eftir hvussu veðrið er.

”Ingimundur” kom 13. juni; teir hava 43 tons inni hendan túrin og skulu liggja líka til 19. juni, tá teir aftur kunnu fara aftur til fiskiskap. Tað er ov nógv av rækju niðurfyri her, og tað var í lagi at liggja fyri teirra skyld, tí tjóðardagur Íslands er 17. juni.

”Sattuaq I” legði 12-13 tons av krabba upp týsdagin tann 11.

”Arctic Wolf” kom til Sisimiut tann 16. juni og hevur gjørt ein góðan túr; teir hava fingið góð 60 tons av krabba-klóm í lastina í 16 dagar. Tað hevur eitt samlað virði uppá uml. 3,6 mill. kr., og tað er ein sera góður túrus. Um veðrið kann sigast, at tað hevur verið sera vánaligt.

Við ”Arctic Wolf” eru 28 mans; teir skulu skifta fólk, og føroyingarnir, sum fara heim, eru: Holgar Johansen, skipari, Vestmanna, Helgi Davidsen, 1. stýrimaður, Æðuvík, Anfinn Joensen, maskinstjóri, Klaksvík og Jan Erik Hansen, 1. meistari, Tórshavn. Teir, sum skulu loysa av, eru: Jákup Eli Beck, skipari, Porkeri, Jógvan á Lakjuni, 1. stýrimaður, Klaksvík, Ivan Arge, maskinstjóri, Argir og Andru Leo, maskinsmeistari, Froðba.

Lítið ískoyti til Løvenørn

Vit hava fingið eina lítla rætting til ættarfrágreiðingina í teirri frálíku greinini um Løvenørn í seinasta blað.

Hans Michael f. 1875, átti eina dóttir Matildu. f. 1900, sum var gift við Martin Theodor Jacobsen, f. 1898. Tey búðu á Glyvrum, og tað vóru tey sum áttu 13 børn.

**At taka úr
blaðnum**

 Síðurnar 11,
12, 17 og 18
kunnu takast
úr blaðnum

Skiparin á Johannu, sum endaði í Esbjerg

FF-blaðið hevur hitt Jóan Jakku Justinussen og konuna Onnu, sum júst hava verið í Føroyum á vitjan.

Jóan Jakku er føddur 10.02.28, og er tiskil 74 ára gamal. Hann er sonur Tummas í Garði í Lórvík og Elsebeth, sum var ættað úr Lamba. Tey vóru upprunaliga 10 systkin, og ein sera kendur beiggi er Osmundur. Jóan Jakku vaks upp í Lamba hjá ommuni og abbanum, Jóan Jakku og Elisabeth. Hetta er so langt síðani, at tá var víst vegasamband til Lórvíkar og Fuglafjarðar, men tað var ikki vegasamband út á Glyvur.

Hóast tað var vegasamband, tók tað einar seks tímar koma úr Lamba til Lórvíkar. Farast skuldi jú við postbilinum og vegirnir vóru vánaligir. Tað vóru eisini nógv portur á vegnum, sum skuldu opnast og latast aftur. Poul Kristoffur Poulsen í Syðrugøtu, langabbi m.a. Jógvan Arge, koyrdi postin, men hann hevði ikki nakra fasta ferðætlan. Hann kundi fara inn á gólvíð hjá onkrum á leiðini, sum hann kendi, at drekka kaffi, meðan ferðafólkini bíðaðu í tolni, tí soleiðis átti tað jú at vera.

Til skips við "Sæborg" Jóan Jakku fór til skips í 1945 við "Sæborg", sum var ein slupp av tí gamla

slagnum. Skipari var John úti á Bø. Farið varð til Íslands við snøri og sjálvdrátti, sum hevði verið tað vanliga alla øldina.

Her var Jóan Jakku við í tvey ár. Seinni fór hann við "Norðberg" við snurri-váð og við "Norðlýsið" við Jógvan Páll Fjalsbak, seinni undangongumaður í farmaskipavinnuni, sum skipara.

Aftaná hetta fór Jóan Jakku við "Útegg", sum var ein nýbygningur sum kom til Lórvíkar seinast í 40-unum, og hann var við her í eini tvey ár.

Jóan Jakku fór á skiparaskúla veturin 1949/50. Aftaná próvtøku fór hann við "Boðasteini".

Fór sjálvur

at føra skip

Men so fekk hann møguleika fyri sjálvur at føra skip, og førði hann "Fagraklett" í Vági hjá Magnus og Johan Dahl í 1952 og 1953.

Teir royndu við línu undir Føroyum á vetri og undir Íslandi við snøri á sumri.

Hesa tíðina finga norðmenn eina rúgvu av kalva undir Føroyum, og teir komu javnan inn á Vág. Dahlamenninir vildu roynd henda möguleikan,

og tað gjørdur teir við "Fagrakletti". Men teir høvdu ongari greiðir móti norðmonnum. Hesir høvdu hydraulisk spøl, sum var avgjørt neyðugt, tá roynast skuldi á 325 favnar dýpi. Teir á "Fagrakletti" finga nakað, men einki móti norðmonnum og góvust eisini rættiliga skjótt.

Veturin 53/54 var sera gott fiskari. Teir brúktu lítla línu. Men veiðan kundi vera upp til 2-300 pund uppá stampin, sum tá var 3 stykkir sissal á 60 favnar. Teir royndu á Munkagrunninum. Seinni gjørdist meira vanligt fiskari, 100 pund uppá stampin, og er tað hetta, sum framvegis verður roknað sum "normalt" fiskari.

Í 1954 og 1955 var Jóan Jakku við "Johannu" hjá sama reiðari sum skipari. Her var gongdin tann vanliga tá í tíðini. Saltfiskur undir Íslandi á sumri, sild við gørunum í august-oktober, og annars var tað útróður.

Í 1953 giftist Jóan Jakku við Onnu, sum var dóttir Hansinu og Jóan Jakku Joensen, á Brúnni í Norðragøtu.

Jóan Jakku fór av Jóhonnu í 1955, og gekk

Jóan Jakku hevur eisini verið skipari á Johannu, sum í dag er varðveitt sum eitt prýðiligt minni um okkara slupptíð. Hendan myndin er frá teirri tíðini, tá teir vóru á sildaveiðu við gørunum.

Jóan Jakku var tann fyrsti, sum førði Johannu á sildaveiðu.

hann heima til apríl í 1956.

Fór niður

at roynd seg

Hann hevði ein svág í Danmark, Karl Johan Joensen, av Eiði, sum var farin niður árið fyrri. Tá vóru ikki somu samskiptismøguleikar, sum í dag. So teir skrivaðu saman. Í einum brævi helt hann, at Jóan Jakku skuldi koma at roynd at koma niður at fiska. Hann fór fyrst niður einsamallur.

Her fekk hann tjans við báti, sum veiddi hemara í Norðsjónum. Teir vóru úti í 12-14 dagar, tá teir komu inn til Thyborøn at avreiða. Teir gjørdur ein góðan túr. Inntøkan var kr. 3.000, og var hetta ikki hissini inntøka tá í tíðini. Teir gjørdi fyra hemaratúrir hetta summarið. So komu teir heim til Hundested, sum er ein fiskivinnubygd í Norður-

sjællandi. Báturin varð kjølhálaður fyri síðan at fara á laksaveiði í Eystursjónum. Tað var eisini gott. Jóan Jakku gjørdist nú spentur uppá at roynd hetta. Hann skrivaði heim til konuna at fáa hana niður. Samstundis hevði hann leigað ein niðurlagdan bóndagarð til teirra at búgva í.

Konan vildi

roynd 2-3 ár

Síðan fór Jóan Jakku heim eftir konuni. Hetta passaði henni nú ikki ov væl, tí hon hevði beint átt næsta barnið 3 vikur frammanundan. Men tey avráddu, at tey skuldu roynd hetta í 2-3 ár.

Tey komu at búgva í Hundested í 9 ár. Eftir eitt ár gjørdist Jóan Jakku avloysara-skipari á laksa- og hemaraveiði.

Men so var tað ein forrætningsmaður í Hundested, sum bygd eitt eftir

donskum viðurskiptum stórt skip uppá 60 tons, og hann bað Jóan Jakku vera skipara.

Saman við hesum forrætningsmanni bygd Jóan Jakku fyrsta skipið, eisini ein 60 tonsara, sum kallaðist "Færø Bank". Teir veiddu laks í Eystursjónum og á sumri veiddu teir ídnaðarfisk, sum teir landaðu í Esbjerg.

Tað bar illa til at búgva í Hundested í Sjællandi, har tey annars beint høvdu bygt, og at sigla út frá Esbjerg í Vesturjútlandi. Men í 1965 keyptu tey hús í Esbjerg, har tey hava búð síðan.

Neyðugt við

størri skipum

Tað gjørdist skjótt greitt, at ein 60 tonsari var ov lítil til ídnaðarfiskveiði, har tað jú ræður um at fáa størri nøgd. Jóan Jakku fór so til Svøríkis at keypa ein svenskan stálbat, sum

Jóan Jakku og Anna í stovuni, har handil var í eini 20 ár. Tað var tíðliga í tíðini, at Jákup Fredrik Øregaard, sum var løgtingsmaður í nærum 40 ár, og sum var mammubeiggi Onnu, fór at handla í Norðragøtu. Í eini 20 ár var handilin í hesi stovuni, sum neyvnan man vera meira enn 10 fermetrar. Hóast hetta, so hevði handilin alt tað, sum brúk var fyri í einum húsarhaldi á bygd. Petroleumspumpan var í horninum til vinstru.

Tá FF-blaðið var í Belgien fyrst í apríl, fingu vit myndir av bummtroli, sum Jóan Jakku heldur vera so oyðileggjandi fyri botnin. Hendan myndin av bummtroli lýsir sera væl, hvat hann meinar við.

tók eini 120 tons av ídnaðarfiski. Hann seldi so ”Færø Bank” árið eftir, og nýggja skipið kallaðist ”Dana Bank”. Men tað vísti seg skjótt,

at nýggja skipið eisini gjørdist ov lítið. So teir bygdu so ein enn størri bát, og hann tók 280 tons. Henda bátin hevði Jóan

Jakku í 11 ár til hann gavst í 1988. Síðan tá arbeiddi Jóan Jakku í 8 ár sum portvakt á økinum hjá DFDS, sum jú hevur eitt stórt virk-

semi í Esbjerg m.a. ferjur til Bretlands. Hava eina aktiva pensjónistatilveru Síðan hava Anna og Jóan

Jakku havt tað, sum kallast eina aktiva pensjónistatilveru. Tey hava stór hús í Esbjerg við stórum grundstykki, sum krevur nógva røkt. Og tvær ferðir árliga koma tey heim til Føroya, har tey halda til í hugnaliga barndómsheiminum hjá Onnu í gomlu Norðragøtu. Tað kann verða nevnt her, at Jóan Jakku síðst í 60-unum av táverandi leiðaranum á Fiskirannsóknarstovuni varð biðin um at gera royndir eftir ídnaðarfiski. Men tað gekk ikki væl. Greiðirnar vóru ikki hóskandi, og hetta var heilt ókent. Men eftirtíðin hevur víst, at tað er nógv til av ídnaðarfiski undir Føroyum. Tað eru stórar broytingar hendar við fiskiskapinum í Esbjerg hesa tíðina hjá Jóan Jakku. Tá hann kom hagar vóru eini 600 skip í Esbjerg. Nógv teirra fiskaðu fisk til matna. Spurningurin er, um tað eru 100 skip í dag. Av hesum eru 60, sum veiða ídnaðarfisk. Teir flestu, sum eru eftir, vilja hava upphøggingarstuðul, so teir heilt kunnu gevast at fiska. So tað er eingin samanlíknungur millum nú og tá. Hvussu illa tað stendur til fekst sjón fyri søgn nú um dagarnar, tá tann meira enn 100 ára gamla fiskaauktióin, og helst eina ferð tann størsta í Danmark, lat aftur. Jóan Jakku heldur, at tað eru hollensku bummtrolararnir, sum eiga stór-an part av æruni fyri hesi gongd við konsumflotunum í Esbjerg. Hetta eru skip við 3000 hesta maskinu, og teir grópa botnin upp og oyðileggja hann. Teir heingja tonsavís av ketum í trolið at grava reyðsprøkurnar upp úr sandbotninum. Jóan Jakku heldur, at hendan veiðan skuldi vera bannlýst, men danir ávirka so lítið í ES í mun til Holland.

70-unum, men nógvir vóru bert í stuttum tíðarskeiðum. Tað hava verið nógvir raskir føroyskir fiskimenn í Esbjerg, men nógvir eru farnir um aldursmarkið hjá fiskimonnum. Eitt dømi um ein dugnaligan ungan mann í Esbjerg í vinnu er tann umleið 50 ára gamli Virgar Joensen, ættaður úr Nólsoy. Hann misti høggru hond av einum skaðatilburi fyri nøkrum árum síðani, men tað hevur ikki hildið honum aftur at halda áfram at fiska. Jóan Jakku sigur um Virgar, at “hann er ein fantastiskur maður”, og tað er stuttligt at okkara landsmenn fáa slík ummælu uttanfyri landoddarnar. Onnu hevur dámað sera væl í útlegdini. Tey eru komin nógv saman við føroyingar. M.a. hava tey havt ein føroyskan bindiklubb í 33 ár. Millum luttakararnar í bindiklubbanum er Brynhild hjá Justines í Oyndarfirði, sum er mamma Kent Kirk, fyrrverandi fiskimálaráðharra. Anna og Jóan Jakku eiga 5 børn og 5 barnabørn. Børnini eru spjadd um allan heimin. John, elsti sonurin býr í Australien, har hann arbeidir sum maskinmaður. Flemming hevur virkað innan oljuvinnuna í 20 ár. Hann er maskinstjóri umborð á boriskipi uttanfyri Brasilien, sum borar á 3.000 metra dýpi. Hann er giftur við konu av Sandi. Hini børnini eru Jørgen, Henny og Elsa. Jóan Jakku og Anna er farin niður aftur á hesum sinni, men tey hava longu ætlanir um at koma heim aftur seinni í summar.

Starv

Stýrimaður

Við hesum verður søkt eftir einum stýrimanni til Strandfaraskip Landsins, at seta í fast starv frá 1. august 2002. Stýrimaðurin skal byrja umborð á Barsskor, men skal til eina og hvørja tíð kunna verða fluttur umborð á øll skip hjá Strandfaraskipum Landsins, sum fyriskipað av leiðsluni. Viðkomandi má kunna avloysa skiparan og motorpassaran á Barsskor.

Uppgávur hjá skipunum

Høvuðsuppgávan hjá Strandfaraskipum Landsins er at nøkta landsins tørv á fólka- og farmaflutningi. Hetta verður gjørt eftir fastlagdari ferðaætlan, og annars verður skipað fyri serflutningi við ferðafólki kring oyggjarnar. Arbeiðs- og vaktarskipanin er fyriskipað í mun til galdandi ferðaætlan hjá tí skipi, ið ein er settur umborð á. Umborð á Barsskor eru knýtt íalt 3 fólk, og tvey sigla við hvørja ferð. Arbeiðstíðin er 63 tímar um vikuna. Siglt verður í 2 vikur og síðani 1 vika avspáking. Dagliga farleiðin er Klaksvík-Kallsoy. Umstøður eru ikki at búgva umborð.

Starvið fevnir um

Høvuðsuppgávnar hjá stýrimanninum eru at tryggja, at veitt verður fyrítøkuni ein úrslitagóð tænasta, herundir samskipa, viðlíkahalda og menna stýringina umborð og tryggja, at bæði mann- og ferðafólk eru nøgd við tænastuna. Somuleiðis hevur stýrimaðurin ábyrgd av, at formligar reglur á økinum verða fylgdar, og at arbeiðsgongdir eru í tráð við málsetningin hjá fyrítøkuni. Stýrimaðurin skal eisini verða við til at:

- Tryggja at trygdin umborð er í samsvari við altjóða krøv

- Tryggja at skipið verður lastað í samsvari við altjóða krøv

- Meta um viðlíkahaldstørvin umborð
- Seta upp mannagongdir fyri viðlíkahalds-arbeiði og dokking
- Samstarva við myndugleikar og aðrar samstarvsfelagar

Førleikakrøv

- Vinnubræv sum skipari
- Prógv í nýtslu av bjargingarútgerð
- Heilsuprógv, ikki eldri enn 2 ár
- Sjón- og hoyrnarroynd, ikki eldri enn 3 ár
- Roykkavari/slökkileiðari, ikki eldri enn 5 ár
- Kunnleika og royndir viðvíkjandi rakstri av skipum
- Kunnleika til lógarkrøv innanfyri rakstur av ferðamannaskipum
- Góð samstarvsevnr og góðan røkjuskap

Setanartreytir

Setanartreytir verða sambært sáttmála millum Fíggjarmálastýrið og avvarandi yrkisfelag.

Umsóknir

Umsóknir við avriti av prógvum og møguligum ummælum skulu sendast til:

Strandfaraskip Landsins
att.: Starvsfólkadeildin
Boks 88
FO-110 Tórshavn

og skulu vera fyrítøkuni í hendi í seinasta lagi 1. juli 2002.

Um tú ynskir nærri upplýsingar, kanst tú ringja til Páll Heinesen, starvsfólkakleiddara, á tlf. 343000 ella e-post: ssl@ssl.fo

Nógvir føroyingar í Esbjerg Tað hava altíð verið nógvir føroyingar í Esbjerg, og serliga vóru teir nógvir í

Søgan um Skipar Hansen

Sum umrøtt í greinini um Rosenmeyer Wolles, var hann langabbasonur Skipar Hansen, sum tí, umframt mong onnur, er ættarfaðir til tey, sum eita Wolles. Hann er tí eisini ættarfaðir til Finn-boga Ísakson, sum jú er abbasonur Rosenmeyer.

Í hesum sambandi kann vera áhugavert at minna seg aftur á, hvør Skipar Hansen var. Hetta kann ein lesa seg til í "Søgu okkara 2" eftir Christian Høj, Jens Chr Carlsson og Jørgen við Úlvsá. Bókin er meistarliga skrydd av Edwardi Fuglø.

Skipar Hansen fekk sín leiklut í Føroya søgu, tá Brillumaðurin herjaði í Føroyum í 1808. Hendan søgan hevur samband við Kielfriðin í 1814, sum er umrøddur aðra staðni í blaðnum.

Árini frammanundan vóru fransar sameindir

hjá dønum og tískil eisini hjá okkum. Tí vóru vit fíggingar hjá onglendingum. Í 1808 komu fleiri skip inn á Havnina og søgdu seg at vera fronsk, sum vildu verja okkum móti enskum ófriðarkroppum, men tey vístu seg at vera enskir sjórænarar, sum rættiliga gjørdur sær dælt her á landi.

Eitt av hesum skipum var skipið hjá Brillu-

manninum. Upprunaliga varð hann hildin at vera fransur, og tí varð hann væl móttikin, tá hann kom á land fyrstu ferð.

Men síðan verður sagt, at ein skipari var í Havn, nevndur Skipar Hansen,

hevði verið umborð fyrr um dagin. Honum mundi ikki dáma skilið, tí hann slapp sær í land og niðan í hagan at krógva seg. Aftaná at hava verið umborð aftur, kom Brillumaðurin í land og vildi

hitta Skipar Hansen. Tá tað vísti seg, at hann ikki var at finna, spann øði í Brillumannin. Hann kravdi at fáa hendur á Skipar Hansen í stundini, ella vildi hann seta eld á Havnina. Tað fór hvør maður at leita, og at enda var hann funnin uppi við Tarvastein, har hann hevði krógvað seg. Teir fara í skundi oman til Havnar við honum, men tá hevði Brillumaðurin mist tolið og var farin at skjóta við kanónum inn á Havnina. Teir finga so Skipar Hansen umborð og skipið fór avstað.

Men friðurin vardi ikki leingi, tí um hvítusunnuna var Brillumaðurin aftur, har hann m.a. rændi

allan peningin hjá kirkjunni. Eingin tordi at mukka, tí so varð lagnan sera óvís.

Seinni um summarið kom skip, sent av Brillumanninum, sum rændi vørurnar, sum eftir vóru, kornið undantikið.

Tá ið Brillumaðurin í august kom siglandi fram við Føroyum, lat hann menn sínar seta Skipan Hansen á Dalsfles. Tað var takkarlønin fyri, at hann hevði stýrt skipinum gjøgnum váðasjógv, bæði her og uppi undir íslandi. Til alla lukku finga dalbingar eyga á hann og kundu bjarga honum, men tá var hann nærum deyður í øllum illum.

Slíka viðferð loyvd
 Brillumaðurin sær at
 geva tipoldurabba
 Finn-boga Ísakson.

Hetta er steinurin,
 har Skipar Hansen
 krógvaði seg undan
 Brillumanninum.

Staravegur 15 • FO-100 Tórshavn • Tel: +298 31 38 97
 Fax: +298 31 38 83 • E-mail: jwimport@post.olivant.fo

Jógvan Weihe

Tann vælumtókta reyða svøvlalínan frá Sri Lanka, er aftur at fáa.

Hesar eru á goymslu: 3,5, 4,5, 5,5 og 6 mm.

**Tilboð
 verða
 givin!**

Aðalfundur hjá realinum

Fríggjadagin 7. juni helt Føroya Realkreditstovnur aðalfund. Realurin, sum hann vanliga verður kallaður, byrjaði sitt virkseimi mitt í 50-unum. Tað var hann, sum legði grundarlagið fyri endurnýggingini av skipaflotanum seinast í 50-unum og út í 60-ini, og sum framvegis er ein týðningarmikil fíggingarstovnur hjá flotanum. Tað kann verða nevnt at dagligur leiðari fram til uml. 1980 var Erland Fossaa.

Aðalfundururin verður skipaður av umboðsnevndini, stjórnini og varastjóraranum.

Umboðsnevndin hevur 10 limir, sum umboða alla føroysku fiskivinnuna á sjógvi og landi. Stjórnin hevur trýggjar limir, og mugu hesir metast sum ein nevnd.

Varastjórin er hann, sum hevur dagligu leiðsluna um hendur, og hevur hesin í nógv ár verið Atli P. Dam, fyrrverandi lögmaður.

Tað týðningarmesta á aðalfundinum er framløga av frágreiðing og roknskapi. Serskilt endurgeva vit munnligu frágreiðingina.

Í skrivligu frágreiðingini verður sagt, at í farna ári vóru 20 umsóknir um lán, eigaraskifti og umfígging. Av hesum vóru 13 umsóknir játtaðar, meðan 7 ikki vóru játtaðar. Í roknskaparárinum eru veitt 27 lán uppá 50,2

mill. Herav eru 15 nýggj lán.

Samlaða talið av lánum er 88, sum í dag skylda 543 mill.

Stovnurin hevur givið tilsøgn um lán uppá tils. 200 mill, sum væntast at koma til útgjaldingar í 2002/03.

Mesta orðaskiftið á aðalfundinum var í samband við ætlanunum hjá landsstýrinum lutvíst at "yvirtaka" realin og lutvíst um at privatisera hann. Hesum var als eingin hugur fyri á fundinum. Semja var um, at realurin hevði riggað væl. Júst verandi skipan hevði verið við til at forða fyri, at støðan gjørdist enn verri hjá flotanum, tá skrældið var í 90-unum. Og at broyta nakað, sum riggar væl, er als eingin grund fyri. Semja var um, at málið skuldi kannast og útgreinast nærri og síðan skuldi umboðsnevndin viðgera málið nærri.

Realurin keypti fyri nøkrum árum síðan gamla Fossbankan til skrivstovu. Her húsast eisini Løgtings Umboðsmaður.

Tað, sum hevur eyðkent tey, sum hava arbeitt hjá Realinum, er trúfesti í starvinum. Ein, sum hevur verið "fast inventar" í langa tíð, er Gunnbjørg Rubeksen. Nú um dagarnar kundi hon halda 30 ára starvsdag. Hon byrjaði eins og Birgir niðri í Gongini, har Realurin helt til upprunaliga. Tað kann verða nevnt, at Gunnbjørg er fødd á Tvøroyri ein mánaða undan Christian Mejdahl, so tey kunnu saktans hava verið doypt í sama vatni. Gunnbjørg er fryntlig og fyrikomandi, og vit ynskja henni tillukku við starvsdegnum!

Hetta er leiðslan í realinum. Frá vinstri stjórnir: Virgar Dahl, Ulla Wang og Óli Heinesen. Síðan er tað Atli Dam, sum er "undirstjóri" ella dagligur leiðari. Uttast til høgru Gunnbjørg Rubeksen, sum hevur ábyrgdina av skrivstovuhaldinum.

Her lurta umboðsráðslimur við andakt eftir ársfrágreiðingini. Frá vinstri Poul Hansen, Leivur Michelsen, Hallbjørg Hansen og Osmundur Justinussen.

Birgir nýtist ikki at ganga fyri einki, um hann ikki longur er í starvi hjá realinum. Tí hann hevur síni frítíðarítriv. Hann er so ótrúliga fittur í hondunum, og eitt av hansara ítrívum er at gera modellskip. Her er eitt modell av "Royndini Friðu", sum Birgir hevur gjørt, og sum stendur á skrivstovuni hjá Realinum. Annars hevur hann, síðan hann var heilt ungur, gjørt modellflogfær, sum eisini kunnu flúgva.

Birgir hevur ein lítlan handil heima í Silagøtu 4, har hann selir lutir til modellsmíð. Væntandi verður nógv spennandi at síggja úr hansara skapandi hondum, nú hann sleppur undan at brúka sína tíð uppá Realin!

Hendan dagin, sum aðalfundurin var hjá Realinum, var samstundis seinasti arbeiðsdagur hjá Birgiri Simonsen. Hann verður, so ótrúligt tað ljóðar, 70 ár tann 23. juni og røkkur harvið pensjónsaldur.

Birgir er av góðum bergi brotin. Hann er sonur tann kenda skiparan Johan í Hoyvík, sum var ein rættiligur framburðsmaður innan fiskiskap. Í 1950 fór Birgir við "Kúrberg", har pápin var skipari. Teir veiddu við snurriváð undir Íslandi. Heisn fiskiskapur gjørdist ómøguligur, tá fiskimarkið varð útflutt. Annars trolaðu teir, inntil lagt varð um til "vanligar" veiðihættir sum snellu. Hann, sum skrivar hesar reglur, minnst frá síni tíð sum fiskimaður, at hvussu tað annars gekk, so fekk "Kúrberg" altíð fisk. Aftaná at hava gingið uppá skúla, gjørdist Birgir fyrst skipari á Kúrberg og síðani á Hoyvíkingi.

Birgir hevur starvast í eini 20 ár hjá Realinum sum sýnsmaður og annars sum "altmuligmand".

Frágreiðing frá stjórnini í Føroya Realkreditstovni til umboðsráðsfundin hin 7. juni 2002.

Gongdin hjá flotanum Sambært Føroya Reiðarafelagi, sum júst hevur havt aðalfund, hevur fiskivinnan framvegis haft góðan byr, eisini í 2001.

Undantøk eru, men yvirhøvur meta teir úrslitini nøktandi.

Kortini eru ávís tekin um, at rákið við methøgum marknaðarprísnum, veiðinøgðum í hæddini, lægstu rentu í 35 ár, stórbroyting í pelagisku vinnuni og skjótari menning av alivinnuni, nú tykist fara at linka eitt sindur. Eitt nú lækkaðu uppboðssøluprísirnir fyri fyrstu ferð munandi herfyri, og eru ikki rættiliga komnir í hæddina aftur.

Rækjuflotin, har vit longu í fjør vistu um stórar trupulleikar, hómar enn ongan bata, og nú vit vórðu rakt so hart av sjúku í alivinnuni og øðrum óhappum í somu vinnu, hevur stjórnin í samband við framlagda roknskapin kent seg noydda til at hækka avsetingararnar móti tapi munandi.

Eftirstøðurnar eru vaksnar úr 0,7 mio. kr. til 3,6 mio. kr. og rættiliga nógvar umfiggingar eru framdar, men onki far við láni frá Realinum er "farið á tvang". Sum kunnugt hevur stovnurin sera høgan soliditet, so nakar veruligur vandi er ikki á ferð. Flestu lántakarar hava ongar trupulleikar havt við gjaldsevnunum.

Yvir tey seinastu árinu eru samlaðu útlánini vaksnar sera nógv, og við teim útbyggingum, sum standa fyri í pelagiska flotanum, flakatrolara-

flotanum og alivinnuni, fara tey at vaksa nakað væl afturat, helst upp ímóti 700-750 mio. kr. tvey tey næstu árinu.

Slíkan eftirspurning roknar stjórnin við at kunna nøkta av eginpeninginum og teim móguleikum, sum eru fyri at útvega stuttfreistað lán frá føroyskum stovnum.

Gongdin í roknskapinum. Í frágreiðingini til umboðsráðið 2001 roknaði stjórnin við, at úrslitið 2001/2002 fór at gerast 30 - 35 mió. kr. Úrslitið av vanliga rakstrinum bleiv eisini 33,6 mio. kr., men eftir javnan við staðfestum kursvinningi, rentuskatti og avseting av 9 mio. kr. ímóti ikki staðfestum tapi er samlaða úrslitið fyri árið 24,8 mio. kr.

Ikki staðfest kurstap uppá 1,1 mio. kr. er bókað beinleiðis á eiginognina, sum nú er 533,6 mio. kr. (509,9 mio. kr. í 2001)

Rentingin av eginpeninginum er 4,8%, men er hetta tal ávirkað av teim størri avsetingunum.

Eginpeningurin er býttur við 450 mio. kr. í høvuðsgrunni og 83,6 mio. kr. í eyka-grunninum. Flytast kunnu 29 mio. kr. av hesum til høvuðsgrunnin.

Av samlaðu útlánunum uppá 542,7 mio. kr. stendur fiskivinnan fyri 501,2 mio. kr. og alivinnan fyri 41,5 mio. kr.

Av størri nýløgum í fiskiskip muna nýggi Skálaberg fyri 150 mio. kr. og skip til virkan av pelagiskum fiski til

matna fyri umleið 200 mio. kr. sera nógv. Realurin roknar við at skula figgja einar 150 mio. kr. samanlagt í hesum verkætlanum. Í báðum førum er byggingin munandi seinkað.

Hvussu endaliga samansetingin av pelagiska flotanum kemur at siggja út, er torført at siga, so leingi svartkjaftstovnurin ikki er kvoteraður landanna millum og í hvørjum landi sær. Myndugleikarnir eru enn sera trekir at taka støðu til nýløgur, hóast svartkjafturin í flestu førum bert er ein lítill partur av rávøru-grundarlagnum.

Stovnurin hevur givið tilsøgn um lán til tríggar alieindir (fóðurflakar við atknýttum ringum og nótum), men ILA sjúkan hevur drigið hesar lögur nakað út í framtíðina.

Skal tað almenna yvirtaka Realin? Tað týðningarmesta málið, stjórnin í lútuni má viðgera, er avgerð landsstýrisins um, at Realurin ikki longur er ein sjálvstøðugur stovnur (sjálvsognarstovnur), sum § 1 í lógini um Realin sigur, men er at meta sum eitt sjálvstøðugt fyrisingarsubjekt undir landsstýrismanninum í figgjarmálum, og sostatt ogn landskassans. Roknskapurin skal gerast sjónligur í landskassaroknskapinum og góðkennast av lögtinginum.

Landsstýrið hevur heitt á Realin, um at vísa á lagaligasta háttin at fremja umleggingina, og hevur gjørt uppskot

um nýggja lóg fyri stovnin, sum økir myndugleika landsstýrismansins munandi meira, eitt nú at hesin skal tilnevna allar stjórar í senn fyri 4 ár, og sostatt eisini kunna skifta allar út í senn. Dagligi leiðarin skal eisini setast fyri 4 ár í senn sambært hesum uppskoti. Spurningurin er, um slík setan fer at verða mett at eiga nóg stóran tryggleika fyri hin setta.

Áður vórðu stjórnarnir valdir soleiðis, at tjóðbankin tilnevndi 1. forsætismálaráðið 1, og landsstýrið 1, og varð stovnurin ríkinuttan politiska ávirkan, tað kann hann sjálvandi eisini verða framyvir, men móguleikin fyri politiskari ávirkan verður munandi størri, verður nýggja lógaruppskotið samtykt.

Sambært lógaruppskotinum er talan um at "delegera" slíka heimild til stovnin, at hann framhaldandi kann virka óheftur av landskassanum við somu figgingum, hann nú veitir, men hetta tykist í andsøgn til ætlanina um at "privatisera" stovnin, sum landsstýrið eisini hevur boðað frá.

Sambært nevndarálitinum um einskiljan av landsstovnum skal stovnurin "privatisera" á 2004, ella, í hvussu er, privatisering setast í gongd tá.

Stjórnin er biðin um at hugsa eitt "prospekt" til ein móguligan virðisbrævamarknað, og er hetta ein torfør uppgáva, tí fylgjan vil nátturliga verða, at rentingin av eiginognini skal hækkast mun-

andi, skulu íleggjarar fáa hug at ognast virði stovnsins, sum vil verða eiginognin umframt "Good Will", kanska einar 600 - 700 mio. kr. tilsamans.

Vandi fyri hægri rentu Í seinasta enda má útlánsrentan hækka munandi, samstundis sum nýggju eigararnir mugu eiga frælsi til at arbeiða við øðrum enn skipafigging um vinningurin av henni ikki verður nóg høgur.

Í ringasta føri hvørur ikki bert kappingin ímillum teir ymsu figgingarstovnarnar, men skipafiggingin hvørur heilt.

Kreditfeløg eru flest stovnað av lánum, sum hava tikið seg saman í kreditfeløg, sum síðan hava skipað kreditstovnar til útvegan av figging. Hesi feløg hava varðað av, sum ánnar av stovnunum.

Føroya Realkreditstovnur fekk sítt stovnsfæ uppá 8 mio. kr. burturav "Marshallhjálpini", men fiskivinnan sum so hevur skapt vinningin við rentugjaldi, og kundi hon tí verið mett sum avvarðandi ognari, um ein slíkur skal finnast ístaðin fyri sjálvsognarskipanina, men hesin tankin hevur enn ikki verið á lofti.

Stjórnin heldur tað hava stóran áhuga, at frætta um hugsanir umboðsráðsins um hesar stórbroytandi ætlanir.

Annars vil stjórnin, sum vant, takka umboðsráðum og einstøku limum tess fyri samarbeiði og ráðgeving í farna ári.

PM-bólkurin:

pm Heiðala

fóm Ísur

ATLANTIC Keypmannahavn Sölufoleg

pm Flutningur

Á røttum stað - til tíðina...

- Proviantur til skip
- Kappingarførir prísir
- Høgt tænastustøði

pm

P/F Poul Michelsen
 Hoyvíksvegur 74, P.O.Box 200, FO-110 Tórshavn, Faroe Islands
 Tel +298 31 46 50, Fax +298 31 81 63, e-mail: pm@pm.fo
 Eftir vanligu arbeiðstíð ber til at ringja til Gunnar Mohr á fartel. 22 15 91

Vitja Berlin

Sunnudagin 29. september 2002 verður Berlin Marathon. Flogfelag Føroya fyriskipar ferð við gisting mitt í Berlin. Hetta er eitt gott høvið at vitja Berlin, sjálvt um tú ikki ætlar tær at renna.

Pakkaferð úr Føroyum, fríggjadag til týsdag: **úr einans 3995,-**
 Les meira inni á www.flogfelag.fo

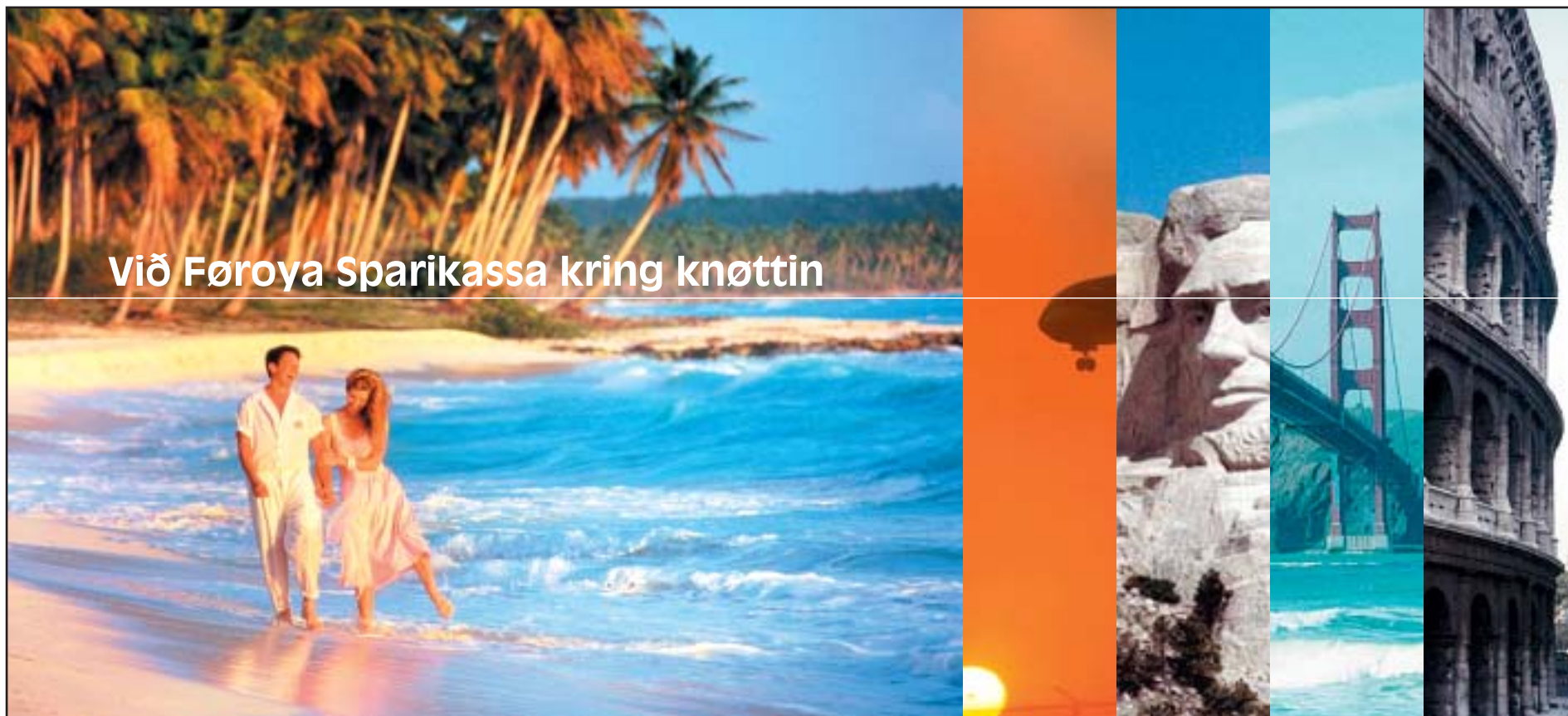

 FLOGFELAG FØROYA

Árvegur 6
 FO-110 Tórshavn
 Tel +298 34 00 50
 Fax +298 34 00 51
 e-mail: travel@ff.fo
www.flogfelag.fo

Flogvøllurin
 Tel +298 340060
 Fax +298 340061
 e-mail: airport@ff.fo

Við Føroya Sparikassa kring knøttin

Ráðfør teg við okkum í góðari tíð áðrenn ferðina. Vit hava fremmant gjaldoyra, gjaldskort, ferðakekkar o.a.

 FØROYA SPARIKASSI
www.sparikassin.fo

Bíðaði eftir deyðadómi á Brúnni

Henda myndin av børnunum hjá Onnu Sofíu og Jóan Fredrik á Kletti er tikin í 1915, ella árið frammanundan at Anna Sofía doyði bert 32 ára gomul.

Hjá einum fiskimanni at sita eftir við 5 smáum børnum hevur ikki verið lætt. So tey fyra av børnunum fóru út í onnur hús at vera í Norðragøtu, Syðrugøtu og Lorvík. So tey fóru hóast alt ikki so langt.

Annars eru børnini á myndini hesi: Drongurin aftanfyrir til vinstru er Jógvan Martin (Lervig), f. 1906. Hann var eftir hjá pápanum og búði á Kletti alt sítt lív. Hann giftist við Sigríð úr Þorkeri. Drongurin t.h. aftanfyrir er Høgni (Lómstein) f. 1907, Hann vaks upp hjá Sáru og Eiðis Hans Jakku í Syðrugøtu. Høgni búsettist í Syðrugøtu og giftist við Eriku, dóttir Julionnu og Johan Salomon fyri oman Oyruna í Syðrugøtu.

Tann stóra gentan frammanfyri er Lisa f. 1910, sum kom at vera í Blásastovu. Hon giftist niðri. Gentan í miðjuni er Marsanna, f. 1915, og er tann einasta av børnunum, sum er á lívi. Hon kom at vera hjá Miu og Petur, og kom tískil at vaksa upp saman við Hans Jacob Havstreym, sum í 1932 gjørdist formaður í Føroya Fiskimannafelag, men sum gekk burtur sama vár við Immanuel. Marsanna tók til yvirfyri børnunum, hvussu sjáldsamur Hans Jacob var. Var hann heima, so sat hann í kamarinum og las. Sjálv enskt var eingin trupulleiki hjá honum. Tað er eingin ivi um, at hevði honum verið lív lagað, hevði hann gjørst ein stórir maður í føroyska samfelagnum.

Av eini ella aðrari orsök fekk Marsanna meslingasmittuna, so hon var ein av teimum fáu, sum kundi hjálpa teimum sum fingu meslingar í "meslingagrindini" í 1936. Um hesa grindina hava vit eina frásøgn í komandi blaði.

Marsanna giftist við Andreas Vinther, sum var ættaður úr Vági, men sum kom til Gøtu sum smádrongur.

Og drongur t.h. er Jóhannes, f. 1913 sum fór til Lorvíkar at vera hjá skyldfólki. Hann gjørdist lorríkingur og giftist ikki.

Hetta eru húsini á Brúnni mitt í gomlu Norðragøtu, har Anna vaks upp saman við foreldrunum Hansinu og Jóan Jakku Joensen og yngri systirini Poulu.

Men húsini hava eisini sína serligu søgu, eisini sum karmur um rættiligar sorgarleikir. Tey vóru bygd av pápabeiggja Onnu, Sámál Petur. Men Sámál Petur náddi bert at vera ein nátt í húsunum. Hann var ein av teimum gøtumonnum, sum keyptu Tulip, sum gekk burtur við mann og mús í 1905, og var Sámál Petur ein av teimum.

Í 1916 var húsið karmur um eina hjartaskerandi søgu, sum fyrr er umrødd í FF-blaðnum. Søgán byrjar við, at Tummas í Funningsfjørð, abbi lögmann, kemur aftur av skipi. Meslingar gingu umborð, og Tummas hevði verið í smittuvanda. Hjá børnum hava meslingar einki uppá seg, meðan teir kunnu vera deyðiligir hjá vaksnum. Tí máttu tey, sum vóru í vanda fyri at vera smittað, fara í karantenu inntil víska var fyri, at viðkomandi ikki var smittaður og ikki kundi

smitta onnur. Tummas hevði verið í karantenu teir 10-11 dagarnar, sum tað tekur smittuni at bróta út. Men tíðin var farin, og Tummas fór til hús. Á vegnum heim brýtur hann út við meslingum og doyrt bert tveir dagar seinni.

Heima í Norðragøtu avráða Anna Sofíu á Kletti, systir Tummas og svigarinna hansara, Anna Louisa í Jákupsstovu, sum var systir konu Tummas, Jóhannu Sofíu at tær skulu fara norð at heilsa honum vælafturkomnan. Tær so til gongu úr Norðragøtu norð í Funningsfjørð, ein túrur sum man hava tikið stóran part av einum degi. Tá tær koma inn síggja tær skilið, at Tummas hevur meslingar. Tær kúvenda aftur til Norðragøtu. Og tær máttu fara beinleiðis í karantenu, tí tær máttu fyrri alt í verðini ikki koma til at smitta onnur, um illa vildi til.

Tær fara báðar inn á Brúnni, men koma skjótt eftir, at tað er býtt, at tær eru saman, um nú bert onnur er smittað. So Anna Louisa flytir út í eini onnur hús.

Og ólukkuligvis er Anna Sofía smittað. Hon verður sjúk og doyrt í størsta einsemi. Tí hon kundi bert hava samband við tey fáu í bygdini, sum høvdu havt meslingar. Frá tí hon fór úr Norðragøtu hesa vannlukku vitjan, kundi hon ikki hava samband við mann ella børn aftur. Tað var ein hella frammanfyri húsini á Brúnni. Her var maturin settur til Onnu Sofíu. Tá tann sum hevði borið matin var sloppin uttanfyri smittuvanda, kundi hon fara út eftir matinum!

Aftaru húsini eru tey á Kletti, har Anna Sofía búði við manninum Joen Frederik og fimm børnum. Húsini á Kletti vóru heilt tætt við húsini á Brúnni. Tá Anna Sofía doyði var Jógvan Martin eftir hjá pápanum. Men her munnu góð fólk hava tikið um endan, tí pápin helt fram sum fiskimaður, og varð tískil burtur part av árinum.

Húsini frammanfyri eru tey hjá Miu og Petur, har Marsanna kom at vera, tá mamman var deyð. Á myndini sæst Mia, sitandi undir dóttirini Berlinu. Undir liðuni á Miu er Hans J. Havstreym, seinni formaður í FF, og frammanfyri hann beiggin Hans Petur. Aftanfyrir Súsanna, sum var abbasystir børnini hjá Miu.

Í sama túni er Blásastova, har Lisa fór at vera.

Her kann verða nevnt, at húsini á Kletti fingu navnið, tí tað var bygt á ein klett. Bert helvtin av kjallaranum var útgrivin.

Her síggja vit hjúnini hjá Onnu Sofíu f. 1884 og Joen Frederik Lervig f. 1878 á Kletti í Norðragøtu. Tey livdu lukkuliga sum eini vanlig hjún við fimm børnum inntil tann morgunin í 1916, tá Anna Sofía saman við svigarinnu fer norð til Funningsfjørð at ynskja beiggja sínum Tummasi væl afturkoman av skipi, og tað vísir seg, at hann er útbrotin av meslingum. Tá hon seinni sama dag kemur aftur til Norðragøtu, verður hon "skýggjað" sjálv av sín um næstu, sum hon ikki kemur nær aftur. Í einsemi má hon bíða eftir at vita, um hon er smittað av hesi deyðiligu sjúku. Og tá hon gerst sjúk er bert at bíða...

Her kann verða nevnt, at sonurin Høgni, sum keypti sær eftirnavnið Lómstein í 1930, var ein teirra, sum í 1979 skrivaði til Føroya Fornminnisfelag um "Føroyar í slupptíðini".

Hann sigur soleiðis um tíðina, tá hann sum 9 ára gamal í 1916 misti mammuna og hann og systkini fóru í onnur heim at verða.

"Eg var 9 ár, tá doyði mamma av meslingum 32 ára gomul. Ein mánað eftir, at hon var deyð fór eg til Syðrugøtu. Húsið bleiv uppløyst, tann yngsti beiggin Jóhannes, sum var 3 ár, fór til skyldfólk í Lorvík. Tann eldra systirin Lisa, sum var 6 ár, fór í Blásastovu (hjá Tummas og Elspu Katrinu) og tann yngra systurin Marsanna, sum var ársgomul, fór í eini hús nær við hjá okkum (hjá Miu og Petur). Pápi og tann elsti beiggin Jógvan Martin, sum var 10 ár, fóru til ein, sum tey kallaðu Lítli Petur Hans. Hann var systkinabarn við pápa, og hann hevði handlað í stovuni hjá okkum, tað var áðrenn eg minnst. Nú hevði hann bygt sær handil við íbúð og hevði eina gamla gentu, sum æt Petra Johannesen úr Lorvík, at halda hús.

Tá Lisa var konfirmerað, fór hon aftur á Klett at halda hús við pápa. Eg kom soleiðis at hava tvey barnaheim, eitt í Syðrugøtu og eitt í Norðragøtu."

Her kann verða skoytt uppí, at í húsunum á Kletti var eisini hjartarúm. Høgni minnst eina gamla gentu, sum búði inni har, og sum æt Silja. Hon var ættað úr Súnastovu, men har var blivið nakað trongligt. Tískil kom hon at búgva á Kletti, har tað eftir nútíðar viðurskiptum mundi vera ivaleysa trongligt við hjúnnum, fimm børnum og einum abba inni. Men soleiðis var sosiala medvitíð tá í tíðini.

we make fishing more profitable

Vit framleiða og umvæla øll slag av trolum, so sum:

- Rækjutrol ■ Botntrol ■ Flóttitrol ■ Semipelagisk trol

Vit framleiða og umvæla snurpunótir til:

- Lodnu ■ Makrel ■ Sild

Vit framleiða og umvæla nótir til alivinnuna umframt:

- Vaska og impregnera nótir
- Levera komplettar fortoyningar, akker, tog o.a.

Annars hava vit alla útgerð til trol, nótir og alivinnuna

VÓNIN LTD.

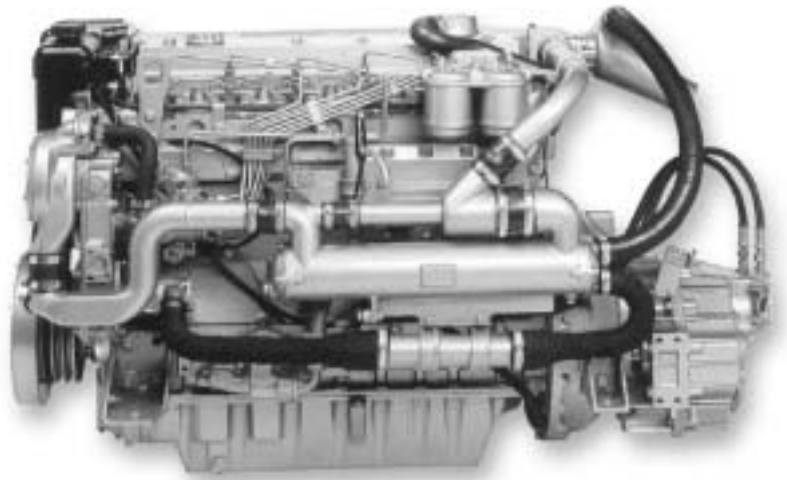
Høvuðsskrivstova:
 Vónin P/F
 Bakkavegur 22
 530 Fuglafjørður
 Telefon 444 246
 Telefax 444 579
 www.vonin.com

Tórshavn:
 Alaker
 Telefon 35 43 91
 Telefax 31 33 19

Miðvágur:
 Telefon 33 29 46

Vit umboða...

Perkins motorar

**Ringið og hoyrið meiri um
vælumtóktu motorarnar!**

AWI-Boats Service

Tlf: 44 85 85 • Fax: 44 87 85

SKIPASMIÐJAN

KEMA sirmdósir
- fullfíggjað úrval

P/F Tórshavnar Skipasmiðja
Tel: 31 11 55 • Fax: 31 11 25

P/F Skipasmiðjan á Skála
Tel: 44 11 55 • Fax: 44 11 25

24 tíma Vakt
tlf: 21 11 55

www.faroeyard.fo • E-mail: sale@faroeyard.fo

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyri rúsdrekka- og rúsevnismisnýtarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkominn at seta teg í samband við Blákrossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- avrúsan og viðgerð
- einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)
- samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)
- eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

Próvførsla og dómur

Her skulu verða endurgivnar framløgurnar hjá pørtunum í Føroya Rætti, ið stórt sæð vóru tær somu í Landsrættinum.

Bjørn á Heygum vegna stevnandi fiskimannin førði fram:

Sagsøgeren har til støtte for sin påstand anført, at sagsøgte, (Føroya Fiskimannafelag) ikke er berettiget til at tilbageholde medlemskontingent i forbindelse med udbetaling af feriepenge, idet sagsøgeren ikke er medlem af Føroya Fiskimannafelag. Betaling af medlemskontingent må være betinget af medlemskab af sagsøgte. Sagsøgeren har aldrig indmeldt sig i Føroya Fiskimannafelag. Det at sagsøgeren har skrevet under på skibets mønstringsliste kan ikke anses som indmeldelse i Føroya Fiskimannafelag. Ved påmønstringen gjorde sagsøgeren skipperen opmærksom på, at han ikke var medlem af Føroya Fiskimannafelag. Ifølge skipperen var hans underskrift på mønstringslisten alene påkrævet i henhold til lov. Sagsøgeren blev, trods sin forespørgsel til skipperen, ikke vejledt om indholdet og hermed eventuel virkningen af, at det fremgik at påmønstringen skete i henhold til rejeoverenskomst.

Sagsøgeren kan under henvisning til artikel 11 i Den Europæiske Menneske-retigheds-konvention og gældende ret i øvrigt ikke tvinges til at være medlem af FØROYA FISKIMANNAFELAG. Den Europæiske Menneske-retigheds-konvention må antages at finde anvendelse, idet modregningen er foretaget i maj måned i år 2000 og således efter at konventionen trådte i kraft på Færøerne den 25. februar 2000. Idet mønstringslisten kræver, at den enkelte sømand skal skrive under på, hvilken overenskomst han mønstrer efter, må ovennævnte indhold af mønstringslisten anses at være i strid med gældende ret. En sømand må være berettiget til at påmønstre et færøsk skib uden at være nødsaget til at være medlem af Føroya

Fiskimannafelag.

Sagsøgeren har ikke tabt sin ret til at fremsætte indsigelser imod medlemsskab af Føroya Fiskimannafelag ved passivitet. Sagsøgeren fremsatte indsigelser vedrørende betaling af medlemskontingent overfor sagsøgte, da han blev bekendt med, at sagsøgeren havde modregnet medlemskontingent i sagsøgerens feriepenge.

Sagsøgte er uberettiget til at modregne medlemskontingent i sagsøgerens feriepenge, idet der ikke er tale om konnekse (beinleiðis) krav.

Sagsøgtes langvarige modregningspraksis berettiger ikke sagsøgte modregnings-adgang.

... Spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren er berettiget til feriepenge er uden betydning for denne sag. Sagsøgte er ikke søgsmålsberettiget vedrørende feriepengene. Sagsøgeren anfægtede ikke sagsøgtes ret til at administrere udbetalingen af feriepenge.

Páll Nielsen førte fram hesi sjónarmið vegna Føroya Fiskimannafelag:

Sagsøgte har til støtte for sin påstand anført, at ingen af de anbringender, som sagsøgeren har henvist til juridisk kan begrunde sagsøgerens påstand. Fast kulturen igennem 42 år berettiger sagsøgte til at administrere sømandenes feriepenge med fradrag af medlemskontingent gebyr, således som det er sket i nærværende sag. Ovennævnte fremgangsmåde er i overensstemmelse med retspraksis siden 1956.

Medlemsskab af Føroya Fiskimannafelag bliver statueret ved påmønstring på et færøsk fiskeskib. Sagsøgeren skrev under på, at han mønstrede efter rejeoverenskomsten, som er en del af overenskomsten mellem Føroya Reiðarafelag og Føroya Fiskimannafelag. Medlemsskab af fagforeninger på Færøerne

sker hovedsagelig automatisk i forbindelse med ansættelse.

Sagsøgeren er ikke berettiget til feriepenge medmindre han anerkender at være medlem af Føroya Fiskimannafelag, og at afregningen af feriepenge sker gennem Føroya Fiskimannafelag jf. ferielovens § 2, stk 1. Feriepenge er blevet udbetalt under forudsætning af, at sagsøgeren var medlem af Føroya Fiskimannafelag. Ved at modtage og beholde feriepengene har sagsøgeren erkendt medlemsskab af Føroya Fiskimannafelag.

Sagsøgeren har været omfattet af sagsøgtes kollektive forsikring i tiden, mens sagsøgeren var ombord på m/s... og 180 dage efter endt tur. Ved at have accepteret at rederiet har trukket forsikringsgebyr i lønnen har sagsøgeren erkendt medlemsskab af Føroya Fiskimannafelag.

Den Europæiske Menneskerettigheds-konvention finder ikke anvendelse i sagen, idet sagen drejer sig om medlemskontingent for tiden inden konventions ikrafttræden på Færøerne.

Dómurin hjá landsrættinum. Landsrettens bemærkninger.

Ifølge lagtingslov nr. 30 af 7. april 1986 om ferie med løn § 2, nr. 2, gælder loven ikke for ansættelsesforhold, der ikke fastsætter regler om ferie med løn, og ifølge § 13, stk. 2, beregnes og udbetales feriegodtgørelse for fiskere i henhold til gældende overenskomst.

Indstævnte (t.v.s. við-

komandi fiskimaður) har således alene haft krav på feriegodtgørelse, hvis han er omfattet af en overenskomst, der hjemlede en sådan godtgørelse. Landsretten lægger til grund, at indstævnte, da han underskrev mønstringslisten, var klar over, at han dermed mønstrede efter rejeoverenskomsten. Denne overenskomst er på lønmodtagerside indgået af appellant (FF). Det følger af overenskomstens § 23, stk. 1, at besætningsmedlemmer, der er medlemmer af Føroya Fiskimannafelag og påmønstrer færøsk fiskeskib, har krav på feriegodtgørelse i nærmere bestemt omfang. Rederen har været forpligtet til at betale den feriegodtgørelse, som indstævnte havde optjent til appellant, jf. lovens § 10, stk. 2, og overenskomstens § 23, stk. 4. Appellanten forestod herefter den videre administration i forbindelse med udbetalingen af godtgørelsen. Indstævnte (fiskimaðurin) har ladet sig udbetale feriegodtgørelse gennem appellant og har ikke ønsket at tilbagebetale feriegodtgørelsen.

Under disse omstændigheder findes det ikke at være uberettiget, herunder ikke i strid med art. 11 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, at appellant har debiteret indstævnte det omhandlede medlemsbidrag.

Appellantens frifindelsespåstand tages derfor til følge.

(Víst verður til greinina á síðu 23, sum viðgerð somu søk).

T h i k e n d e s f o r r e t :

Appellanten, Føroya Fiskimannafelag, frifindes.

I sagsomkostninger for begge retter skal (stevnandi fiskimaðurin) inden 14 dage betale kr. 12.000 til appellant.

Og dómararnir vóru Knud Knudsen, Kaspar Linkis og Sanne Kolmos.

AGN

**sild
makrelur
høgguslokkur**

hava dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

**STRENDUR · telefon: 447720
ella 448095 · fax: 448744**

SENT VERÐUR VIÐ STRANDFERÐSLUNI

**Bjargingar-, neyð- og slækki-
útgerð til skip og bátar**

- Neyðrakettir & hondbluss
- Bjargingarvestar, -kransar og -línur
- Eldslökkjarar, teppir og slangur
- PIONER plastbátar - nógv modell

*Vit útvega flest alla útgerð
uppá fyrisurning*

KAJ ANDREASEN & CO
Tel: 315600 · Fax: 318008

Haldið FF-blaðið

Ja takk!

**Eg ynski at gerast haldari
av FF-blaðnum fyri bert 50
krónur um ársfjórðingin**

Verður sent ópostað
(vit gjalda postgjald)

Navn:

Bústaður:

Bygd/býur:

FF-blaðið - postsmoga 58 - FO-110 Tórshavn

**Vit eru at hitta á tlf. 31 21 69 & fartlf. 22 25 83
- annars, Vágsbotnur, inngongd niðanfyrir**

Haldið FF-blaðið

Aftur dómadagstónar hjá ICES

Sama tilráðing sum "every year"

Nú er aftur tann árliga dómadagsfráboðanin komin frá ICES. Og hon er, sum vit fyrr hava sagt, atuttan mun til um stovnarnir eru stórir ella smáir, so er boðskapurin tann sami, nevniliga niðurskurður í veiðiorkuni. Hesa ferð heilt upp til 50%.

Nú er í øðrum greinum greitt frá staklutum í frágreiðingini. Her skal bert verða tikið til, hvussu frágreiðingarnar verða evnaðar til.

Fyrst er lætt at síggja, hvussu hent teldan kann vera. Undan telduni var neyðugt at seta seg niður og skriva eina sjálvstøðuga niðurstøðu. Hetta er alt broytt. Nú ber til at kopiera tað, sum varð skrivað í fjør og so at seta onnur tøl inn. So kann tað síggja út sum um talan er um eina nýggja frágreiðing.

Vit endurgeva tað, sum er skrivað um tosk in á landgrunninum í 2002. Tað er stórt sæð tað sama. Sjálvt kommafeilur frá 2001 er kopieraður til 2002.

Tað, sum stórt sæð er hent, er, at nýggj tøl eru sett inn, okkurt er strikað, og onkur skrift er broytt frá

kursiv til vanliga skrift.

Men tað finst ikki ein sjálvstøðugur nýggjur setningur í tilmælinum um okkara týðningarmesta fiskastovn.

Framvegis kanna Ein av orðarætt endurtiknu orðingunum er tann um, at "fylgja væl við í, hvussu dagaskipanin roynist - serstakliga at kanna møguligar broytingar ...í fiskievnum hjá flotanum."

Hetta er púra rætt, og tað er eisini eini treyt fyri, at fiskidagaskipanin skal virka á rættan hátt, at hetta verður gjørt.

Spurningurin er bert, hvussu tað kann bera til, at henda staðfesting kann verða endurtikin orðarætt ár eftir ár, uttan at nakað hendir á økinum.

Hetta reisir aftur spurningin, hvør ið hevur ábyrgdina av, at hetta skal verða gjørt. Tað skuldi verið upplagt, at tað var Fiskirannsóknarstovan sjálv. Hennara leiklutur á hesum øki hevur verið so nógv umrøddur her í blaðnum, at hann skal ikki endurtakast. Men her er so einki gjørt.

Hin møguleikin er Fiskimálaráðið, sum eisini hevur evstu ábyrgdina. Men her er so avgjørt einki hent og fer neyvan at gera tað heldur í framtíðini, soleiðis sum hetta nú "ráðið" (fint skal tað vera) er skrivað saman. So kopieringsknappurin á telduni fer uttan iva at verða "fast inventar" á hesum øki í alla framtíð.

Ein triði møguleiki kundi verið, at hetta arbeiði varð gjørt í samstarvi millum veiðufeløgin, Fiskimálastýrið og Fiskirannsóknarstovu.

Hesin møguleikin hevur verið til staðar, men er fyribeindur.

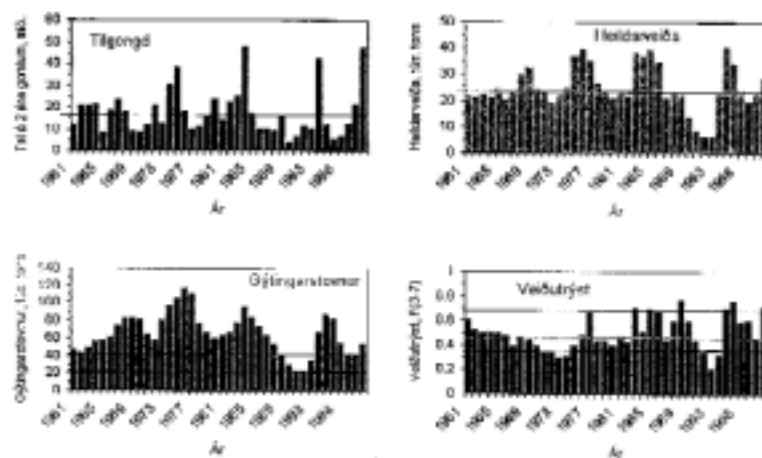
Hetta er brotið úr frágreiðingini hjá ICES um tosk in á landgrunninum. Orðingin er stórt sæð tann sama, "bert" er tilmælið um niðurskurð hækkað til 50%, hóast stovnurin er væl fyri. Seinastu tvær reglurnar eru beinleiðis kopieraðar frá í fjør. Men her hendir einki, tí eingin tykist at hava ábyrgd av, hvussu fylgjast skal við í hvussu t.d. veiðuevnini broytast.

Toskur á Landgrunninum. Stovnurin verður troystur uttan fyri lívfrøðiliga tryggjar karmar, at at veiðutrýstið er alt ov høgt. Í løtuni er gýtingarstovnurin tó hampiliga væl fyri. Gýtingarstovnurin í 2001 var mettur til 53 tús. tons og tókil oman fyri B_{20} upp á 40 tús. tons. Av tí at 1998 árgangurin er miðal og 1999 eftir øllum at døma er sera góður, vil gýtingarstovnurin upp á smátt síkt vaksna nakað meira. Men, við verandi veiðutrýsti (mett til 0.71 í 2001), vil hann í langdini við stórum sannlíkindum fara at minka niður um B_{20} . Til samansetingar er $F_{20} = 0.35$ og $F_{200} = 0.68$.

ICES mælir til at minka veiðutrýstið niður um F_{20} svarandi til, at roynin verður minka 50%. Um hetta ikki kann verða gjørt eftir einum ári, eigur veiðutrýstið í 2003 at minkast í minsta lagi 33%.

Verandi skipan í Føroyum við stongdum leiðum og einum ávísum tali á fiskidøgum hjá flotanum er ætlað at virka so, at veiðutrýstið á tosk í miðal liggur um 0.45 (33%). ICES hevur skotið upp, at F_{20} eigur at vera 0.35 (27%) og metir til, at $F = 0.45$ (33%) ikki er í tríd við fyrivarnisreglugjalduna.

Mælt verður til fylgja væl við í, hvussu dagaskipanin roynist - serstakliga at kanna møguligar broytingar í ávíkavist fiskievnum hjá flotanum og hvørji sløg, ið roynt verður eftir.

Mynd 1. Stovnsmetingar 2002 av toski á Landgrunninum.

Hetta hevur ICES sagt um tosk á landgrunninum, hýsu og upsa í 2000, 2001 og 2002

Vit fara í hesi grein at lýsa, hvat ICES hevur sagt um okkara høvuðsfiskastovnar í árunum 2000, 2001 og 2002, og fara at seta spurningar, sum kundu verið settir í hesum sambandi.

Toskur á landgrunninum 2000
(Tað skal viðmerkjast, at í uppgivnu veiðitølunum er veiðan á Føroya Banka íroknað. Hon hevur verið upp til 1.500t árliga.)

Gýtingarstovnurin er omanfyri 40.000t. Veiðan eigur at verða minni enn 16.000t. Veiðan gjørdist 21.000t.

2001
Gýtingarstovnurin er 46.000t. Tilmæltur niðurskurður 25%, sum skuldi geva eina veiði uppá max. 22.000t. Her kann skoytast uppí, at í 2000 varð sagt, at veiðan við ongum avmarkingum "av sær sjálvum" fór at vera minni enn 17-18.000t í

2001. Hon gjørdist kortini 27.000t.

2002
Gýtingarstovnurin er nú mettur til 53.000t. Tilmæltur niðurskurður 50%.

Hýsa 2.000
Gýtingarstovnurin er væl omanfyri 55.000t. Veiðan max. 22.000t. Veiðan gjørdist 14.000t, sum verður roknað fyri at vera heilt vanlig veiða.

2001
Gýtingarstovnurin er nú fallin til 39.000t. Tilmæltur niðurskurður 100%. Veiðan gjørdist 14.000t.

2002
Gýtingarstovnur er nú hækkaður aftur til 63.000t. Tilmæltur niðurskurður 35%.

Upsi 2000
Gýtingarstovnurin 69.000t. Veiðan skal niður um 17.000t. Hon gjørdist 34.000t.

2001
Gýtingarstovnur 89.000t. Niðurskurður, so veiðan skuldi vera minni enn 28.000t. Nú kundi sambært ICES fiskast heili 10.000t meira av upsa enn tað, sum skuldi vera tað maksimala í 2000. Hóast hetta gjørdist upsa-veiðan í 2001 45.000t.

2002
Gýtingarstovnurin verður í 2002 mettur at vera 138.000t. ella tað tvífalda av støðuni í 2001. Hóast hetta verður mælt til niðurskurð uppá 15%.

Ringt at síggja samanheng millum meting og veruleika. Tað fæst í hvussu er ein greið niðurstøða burtur úr hesum tilmælum, og hon er, at tað er heilt ógjørligt at siga nakað við nøkrum, sum minnir um vissu, um hesar fiskastovnarnar. Fyri øll fiskasløgin og fyri øll árin kann sigast, at her er ikki nakar samanhengur í. Og

tað er heldur eingin frágreiðing um tey víður-skipti, sum tykjast at vera mótstríðandi. Um hugt verður eftir fiskasløgunum hvør sær, kunnu gerast hesar viðmerkingar:

Toskur
Gýtingarstovnurin er javnt vaksandi umrøddu árin. Tað sama er veiðan. Í fjør lá hon júst um miðalveiðina av toski seinastu 100 árin. Út frá hesum sjónarmiði kann neyvan vera nakar vandi á ferð.

Metingarnar hjá ICES, av hvussu veiðan fór at hildnast, hava heilt síðan 1990 verið heilt skeivar, sum tað væl og virðiliga er greitt frá her í blaðnum.

Tað tykist eisini at vera manglandi samanhengur millum, at í 2001 skuldi veiðiorkan "bert" skerjast við 25%, meðan hon í 2002 - við einum enn størri stovni - skal skerjast við heilum 50%.

Hýsa
Tað verður mettt, at vanlig veiða av hýsu undir Føroyum er um 15.000t. Hetta hevur eisini verið støðið síðan 1997.

Sambært ICES stendur so sera væl til í 2000. Tá kunnu vit fiska heili 22.000t av hýsu, sum er munandi meira enn tað "normala". Hóast hetta verður veiðan "bert" 14.000t, ið jú er tað vanliga, men nógv minni enn ICES hevur góðkent.

Kortini skal hýsustovnurin liggja á deyðastráð í 2001, og ICES mælir til 0 (null) veiðu.

Og nú, vit eru komin inn í ár 2002, er gýtingarstovnurin á hýsu knappliga farin úr 39.000t. upp í 63.000t. ella ein øking uppá 60%. Kortini skal veiðiorkan minkast við 35%.

Upsi
Í 1990 varð ups in mettur at vera í sera stórum vanda. Gýtingarstovnurin skuldi vera 69.000t., sum

er tað lægsta, hann hevur verið. ICES mælti til, at ein ætlan varð gjørd fyri at fáa stovnin at koma fyri seg aftur. Hetta kundi ikki gerast uppá fá ár, men veiðitrýstið átti at verða minkað so nógv, at veiðan ikki skuldi gerast meira enn 17.000t. Kortini gjørdist veiðan 34.000 t. í 1990.

Hóast hetta er gýtingarstovnurin í 2001 sagdur at vera komin upp á 89.000t. Og hóast "rov-veiðuna" í 2000 kunnu nú, sambært ICES, fiskast 27.000t. ella heili 10.000t. meira í 2001 enn í 2000. Allíkvæl gjørdist veiðan 45.000t. - ella eitt tað mesta, sum nakrantíð er veitt undir Føroyum.

Og nú í 2002 er upsa-stovnurin 138.000t., ella dupult so stórir sum fyri bert tveimum árum síðani og er eitt tað størsta, sum hesin stovnur hevur verið. Hóast hetta verður mælt til at minka royndina, tó "bert" við 15%.

Eingin grund til at broyta fiskidagarnar

Sum frá er liðið gerst tað meira og meira greitt, at fiskiskapurin má í størsta mun regulera stovnurin, sum vit vita og ikki eftir tí, sum vit halda. Vit kunnu bert hugsa okkum til, hvussu okkara samfelag hevði sæð út, um vit fylgdu ráðunum frá ICES og Fiskirannsóknarstovuni síðan fyrst í 90-unum. Tað hevði havt kostað okkum so stórar upphæddir, at tað er ivasamt, um okkara

samfelag hevði hórað undan.

Eitt nýtt áhugavert dømi, um hvussu ivasom fiskifrøðin er, er júst svartkjafturin. Vit hava nú í árávís fingið tútað oyruni full av dómadagsprofeti- um um svartkjaftin. Og nú síggja vit enn tá Hjalta í Jákupsstovu - helst fyrri fyrstu ferð nakrantíð - ásanna alment, at fiskifrøðingar hava mistikið seg. Nú eru fleiri stovnar,

sum als ikki eru taldir við. Ja, ein má spyrja, hvat ...

Fiskidagaskipanin var júst grundað á, at hon var røtt í sínum útgangsstøði, og at hon er sjálvregulerandi. Hetta merkir, at undir vanligum viðurskiiftum gevur stovnurin tað av sær, sum hann eigur. Er meira til av fiski enn vanligt, so merkir hetta, at stovnurin er betri fyrri enn "normalt", og so er tað eisini mótsatt.

Fiskidagaskipanin er nú roynd í seks ár, og Føroyar hava neyvan nakrantíð upplivað so støðugt og gott fiskarí sum júst hesi árin. Tað er mótsatt í Íslandi, har fiskifrøðingar við kvotaskipanini enn eina ferð mæla til enn lægri veiðu.

Tí er tað so avgjørt ein- gin grund til at broyta fiskidagatalið á hesum grundarlagnum, sum liggur á borðinum.

Hinvegin er so avgjørt grund til at fara at endurskoða okkara fiskifrøði. Tað verður enn einaferð her prógvað, at tað ber ikki til at grunda ein fiski- vinnupolitikk á hennara tilmæli. Uttan kanska um tað miðvíst verður gjørt tað mótsatta av tí, sum mælt verður til!

Tað er eisini grund til at fara at endurskoða grund- arlagið fyrri fiskidagaski- panini sum so. Hon varð jú

gjørð í eini heilt ónormal- ari tíð, har fiskurin, hóast hann hevur verið til, ikki hevur verið á vanligum leiðum.

Tá tað nú tykist, sum at fiskastovnarnir eru kom- nir í eina fasta og góða legu, eigur alt grundarlag- ið at verða eftirhugt.

Tí hevur Fiskidaga- nevndin eina rættiliga lætta uppgávu á hesum sinni.

Skuldi spæla friðarliga av

Minst møgulig tíðindini um ICES frágreiðingina

Eftir øllum at døma er nú lagdur ein strategiur, so minst gjørligt skal gerast burtúrur tilráðingini hjá ICES.

Í 2001 varð tilráðing- in lögð fram á einum tíðindafundi á Fiskirannsóknarstovuni. Hevði tað gingist sum vanligt, høvdu bert teir - eftir egnu meining - "pro- fessionellu" miðlarnar møtt upp. Og teir høvdu sum vanligt loyalt endurgivið somu søgu, sum varð teimum for- talð.

Men hesa ferð møtti FF-blaðið upp og fór at bora í framløgdu "sann- leikunum". Hetta hóv- aði ikki hinum fjøl- miðlunum, sum ongan áhuga høvdu fyrri nær- gangandi spurningum á hesum øki, har tíðindini longu vóru lögð til rætt- is. Umboðið fyrri útvarp- ið rýmdi út í gongina at biða eftir Jørgen Niclas- sen, sum var við á tíð- indafundinum, og sum skuldi gera sínar við- merkingar til stovnin. Á henda hátt kundi út- varpsmaðurin sleppa undan at fáa vitan, sum stríddi mótu almennu kunningini.

Aftaná henda fundin sendi FF eitt tíðinda- skriv út, har tilmælið hjá ICES gjølla varð við- gjørt. Men útvarpið, sum annars ikki er kræsið at endurgeva politisk tíðindaskriv, og sum enn tá hevur tann politikk at gera hetta uttan at kanna sann- leikavirðið, fann ikki hetta tíðindaskriv vert at endurgeva! Hinvegin varð málið væl og virði- liga lýst í FF-blaðnum.

Vit eru so óbeskeðnir at halda, at okkara við- gerð av málinum í fjør átti í hvussu er sín part av æruni fyrri, at fiski- dagarnir ikki vórðu rørdir.

Skuldi ikki endurtaka seg Men eftir øllum at døma er ikki ætlanin, at henda søgan skuldi endurtaka seg. Tí er í ár farið stillisliga við hurð- unum.

Tilmælið frá ICES er ikki almannakunngjørt, og enn minni hevur nakar tíðindafundur verið hildin. Tað er ikki so frægt at tilmælið er lagt á alnótina. Tað sum er komið fram er sum undirhondstíðindi frá Jørgen. Og teir pro- fessionellu miðlarnir hava gjørt tað, sum kann væntast av teim- um. Teir hava als ikki spurt. Tað kann verða nevnt, at tað eru fleiri vikur síðan, at danska Fiskeritidende kundi greiða frá tí partinum av tilmælinum hjá ICES, sum hevði áhuga hjá donskum fiskimonn- um.

Men FF-blaðið hevur ikki ligið á løtu síðuni, og vit fara sum vanligt at viðgera tilmælið sera kritiskt.

Fiskidaganevndin

Fiskidaganevndin er nú partvíst mannað av nýggj- um. Tað skal ikki verða grívið aftur í hetta mál meira enn neyðugt. Men aftaná at Skipanarnevnd- in hevði lagt frá sær, sam- tykti lögtingið lógina um Fiskidaganevndina, sum skuldi verða umboðað av øllum pørtunum í fesk- fiskaveiðuni uttan Føroya Fiskimannafelag. Afturat hesum varð ásett, at allir nevndarlimir uttan for- maðurin skuldu hava sítt virki á sjónum.

At hetta var ein marg- háttlig lóggáva, hava vit

væl og virðiliga víst á, og úrslitið var eisini ein meira ella minni skerd ráðgeving seinasta ár - fyrri at siga tað milt.

Í vár samtykti lögtingið eina broyting í lóggávuni, har tað var upp til lands- stýrismannin á økinum at gera av, hvørji feløg skul- du umboða vinnuna í nevndini. Samstundis varð treytin, um at nevnd- arlimirnir skuldu vera virknir á sjónum, avtíkin.

Hetta hevur so gjørt tað, at landsstýrismaðurin hevur víðkað nevndina við umboði fyrri Føroya

Fiskimannafelag, og verð- ur hesin Eyðun Johanne- sen, næstformaður. Teir limir, sum annars vóru í nevndini, halda áfram, tá teir eru valdir fyrri fyra ár.

Í fjør varð Atli Greger- sen valdur til formann av landsstýrismanninum. Men hann legði frá sær aftur, tá landsstýrismaður- in valdi ikki at fylgja hans- ara tilráðing í nóg stóran mun. Til nýggjan formann hevur landsstýrismaðurin valt Óla Samró, sum er kendur í fiskivinnuhøpi. Nýggjur skrivari er Hertha Olsen.

Tað má sigast, at Fiski- daganevndini er helst bert ætlað ein sera av- markaðan leiklut. Sam- bært lógini skal hennara virksema verða avgreitt eftir eini viku. Nevniliga frá 15. juni, tá Fiskirann- sóknarstovan skal leggja fram sítt tilmæli og til 22. juni, tá Fiskidaganevndin skal lata sítt tilmæli. At landsstýrismaðurin so sær eitt sindur stórt uppá lógina, og gevur nevndini eina viku eyka, er ein onnur søga.

Gott ár hjá íslendskari fiskiveiði

Í Fiskifrettir 14. juni eru fleiri áhugaverd tøl um íslensku fiskiveiðina í 2001, og fara vit at endurgeva nøkur av hesum tølum. Upp- hæddirnar verða upp- givnar í íslenskum krónum, og verður divi- derað við 10, fáa vit nøkurlunda upphæddir- nar í okkara peningi.

Allur flotin fiskaði fyrri 71 mia. í 2002 móti 60 mia. í 2001. Størstu hækkingina áttu uppi- sjóvarskipini, har hækki- ingin var heili 64%, kan- ska ikki heilt ólíkt tí, vit hava sæð í Føroyum. Serliga er tað "Vilhelm Thorsteinsson", sum hevur gjørt tað gott. Hann hevur fiskað

54.000t. fyrri ikki minni enn 1,1 mia, og hevur hann veitt fyrri dupult so nógv sum næsta skip á listanum.

Á listanum yvir "bát- ar", er tann besti "Smá- ey", sum hevur veitt 1897 tons fyrri 305 milli- ónir. Hetta gevur 162 kr. kg. Veiðan er sjálv- sagt ymisk. Bátur nr. 60 "Ørn" hevur veitt 884t. fyrri 133 mill.

Besti "smábáturin" er "Hrólfur", sum hevur veitt 470t. fyrri 81 milli- ónir. Annars verður sagt frá ævintýrligum fiski- skapi hjá snellubátinum "Ørkinn", sum bert er 6t. til stóddar. Hann hevur veitt 53 t. av toski í einum mánaði, og

hann fekk 7 tons bert ein dag. Teir eru tveir mans við sum hava til- samans 6 snellur. Smá- bátaveiðan er rættiliga týðningarmikil í Íslandi. Hon umboðar heilar 10 milliardir í avreiðingar- virði.

Besti ísfiskatrolarin er "Kaldbakur". Hann hev- ur veitt ikki færri enn 5.300t., sum eru av- reidd fyrri 395 mill. Men hann er ikki tann besti til nøgd. Tað eru tveir ís- fiskatrolarar, sum hava veitt 5.800t. Hetta sigur nú nakað um veiði- møguleikar í Íslandi í mun til undir Føroyum. Tann besti føroyski trol- arin hevði neyvan kom- ið til helvtar av íslend-

sku veiðini.

Nøkurlunda somu mynd fáa vit, tá hugt verður eftir frystitrolar- um. Tann besti er "Mána- berg", sum hevur selt fyrri ikki minni enn eina milliard ella ca. 100 mill. føroyskar. Hetta er ca. tað dupulta av tí, sum verður roknað gott hjá einum føroyskum flakatrolara.

Tað áhugaverda er annars, at í Íslandi verða metini gjørd upp eftir veiðivirði og ikki eftir nøgd. Teir eru eftir øll- um at døma slopnir undan "nøgdarmental- itetinum".

FFblaðið
BLAÐ VERKA- OG VEIÐIMANNA

Ring um lýsingar á tlf. 31 15 69
ella send eitt fax á 31 87 69

gevir
MEIRI
MINNI

Levi Joensen:

Skiparin sum gjørdist sjómanstrúboðari

Her á síðuni lýsa vit við møtum, sum Levi Joensen v.fl. skipa fyri í Hirtshals. Hetta gevur okkum eitt gott høvi at skriva nøkur orð um skiparan, sum gjørdist sjómanstrúboðari.

Fyrst er at siga, at Levi kemur úr eini rættligari fiskimannaætt. Pápi hansara var Dávur í Gerðum, sum var ein tann fremsti skiparin í síni tíð. Hann var eisini skipari á "Ernestine" tann vanlukku túrin, sum vit umrøddu her í blaðnum fyri tveimum árum síðani. Og hann førði síðan "Skálanes". Beiggi Dáva var annars J. F. Kjølbro, sum var so nógv umrøddur í samband við minnisvarðan av honum, sum varð avdúkaður nú um dagarnar.

Sjálvir gjørdist Levi eins og fleiri av beigggjum hansara fiskimaður og skipari, og sonur Levi, Johan Páll, var í fleiri ár skipari á "Vesturvón", og í dag stendur hann fyri einum stórum parti av okkara flakavinnu.

So tað eru fá, sum hava eitt slíkt samband til fiskiskap sum Levi. Hann sigldi sjálvur í 36 ár. Hann fór til skips í 1947 sum 14 ára gamal við "Dragaberg". Hann sigldi í nógv ár við "Skálanes", sum pápi hansara keypti aftaná "Ernestinu", og sum brendi í 1960.

Levi var ein av teimum, sum tíðliga fór at royna kraftblokk, og hevði hann "Klett" 1964-68. Aftaná hetta royndi hann ymisk skip, men tað, sum kom at ávirka hansara seinnu lívsleið, var, tá hann sigldi

við kraftblokkabátum út frá Hirtshals seinast í 70-unum.

Her sá hann, at skip við stórum tali av føroyingum komu inn til Hirtshals, og manningin hevði onga rættliga staðni at fara. Og skilið var kanska onkuntíð har eftir.

Hetta førði til, at Levi fyri júst 20 árum síðani byrjaði at halda kristilig møti í Hirtshals. Hetta arbeiðið varð skipað úr Føroyum og kanska tí ikki so regluligt.

Men tørvurin var í hvussu er ávístur, og í 1984 varð skipað fyri at keypa húsin, sum komu at kallast Malta, sum miðstöð fyri arbeiðið millum føroyskar fiskimenn. Samstundis fluttu Levi og konan Gretha niður at standa fyri arbeiðinum. Tað, sum fyrst og fremst dentur hevur verið lagdur á, er at útvega føroyskum fiskimonnum eitt friðskjól, sum teir kunnu koma til, tá teir eru í landi. Og her vilja vit siga tað sama sum vit plaga at siga um sjómanskvinnuringarnar og sjómansmissiónina. Tað er gott og hugaligt hjá fiskimonnum og sjómonnum at vita, at tað er ein rættilgur hópur, sum stendur aftanfyri teir og bakkar teir upp, eisini tá tað gongur ímóti, og tá stuðulin frá samfelagnum annars kann

tykjast at vera ivasamur, og her eiga hjúnini Levi og Greta stóra tøkk og viðurkenning.

Malta hevur eisini havt stóran týdning fyri føroy-

ingar á leiðini. Sum kunnugt búgva heilt nógvir føroyingar á Hirtshalsleiðini, og tað hevur stóran týdning hjá teimum, at teir hava eina slíka

"sendistovu", serliga tá nakað er áfatt. Og tað er ikki smávegis av trupuleikum av øllum møguleikum slag, sum Levi hevur verið við til at loysa hjá okkara landsmonnum.

Konan Gretha, sum er ættað úr Fuglafirði, eigur ikki minstu tøkkina. Tað er lætt at ímynda sær, at eitt slíkt arbeiði kann ikki

gerast uttan fulla upp-bakking hjá "betra partinum". Og sum fiskimannakona í nógv ár veit hon eisini hvønn týdning tað hevur hjá fiskimonnum at hava eitt "heim" at koma til, tá komið verður í havn. Og her hevur hennara partur ikki ligið eftir.

Samkoman „Malta“ í Hirtshals

....Honum, sum vil, at øll menniskju skulu verða frelst og koma at kenna sannleikan" (1. Tim. 2,4).

Tann 18.6.2002 eru 20 ár runnin, síðani Levi og Gretha saman við øðrum kærum systkjum í Harranum fóru at halda møtir í Cosmos Trawl Østhavnen í Hirtshals, serliga ætlað sjómonnum, ferðandi og fastbúgvandi um hesar leiðir. Harrin hevur verið góður og kenst við verkið. Sálir eru komnar til trúgv, og møtini hava hildið áfram hvørt summar, síðan tað fyrsta varð hildið 18.6.1982, har vit sóu 78, sum leitaðu inn á gólvið hetta góða summarkvöldið við vøkum sólarroða í vestri.

Um Gud vil, er ætlanin aftur í summar at halda møti í Cosmos Trawl Østhavnen.

18.6. kl. 19.30
28.6. - - do -
12.7. - - do -
13.7. - - do -
14.7. - - do -
26.7. - - do -
02.8. - - do -

Á møtunum 12.-14. juli hava vit vitjan av eini manskvartett úr „Betesda“ í Klaksvík.

Tað hevði gleitt okkum at sæð so mong, sum til bar.

Øll eru hjartaliga vælkomin. Eftir fundirnar bjóða vit kaffi.

Fundirnir á „Malta“ halda tó fram sum vanligt:

Sunnudag: kl. 11.00 breyðbróting,
- 13.00 sunnudagsskúli
(sunnudagsskúlin fylgir skúlaárinum við summarfri)
Mikukvöld: kl. 20.00 bøn- og uppbygg-ingarmøti.

Samkoman „Malta“
tel.: (0045) 98944370 ella 98945797

Hon nýtist ikki
at vera so
STÓR

Nei, lýsingin nýtist ikki at vera so stór fyri at síggjast - og tá kostar hon heldur ikki so nógv.

Ger eina lýsingaravtalu við
FF-blaðið og sparið 50%

Sigur í landsrættinum fyri føroysku fakfelagsrørsluna

Føroya Fiskimannafelag fekk viðhald í sak um limaskap.

Sum við øðrum fakfeløgum er virkseimið hjá Føroya Fiskimannafelag grundað á samanhold millum limir, soleiðis at allir fiskimenn við sínum limaskapi eru við til at gjalda fyri virsemið at skaffa teimum best møgulegar sømdir. Ásannað verður eisini av stórt sæð øllum, at tað, sum fæst burtur úr limagjaldinum, er munandi meira enn tað, sum verður goldið. Ein kann bert ímynda sær sáttmálan og onnur viðurskifti hjá fiskimonnum, um einki Fiskimannafelag var til.

Kann ein bert hava rættindi og ikki skyldur? Men, sum ein kundi vænta, fór tað fyrr ella seinni at vera onkur, sum bert vildi hava ágóðan av virkseminum hjá FF, men sum ikki vildi vera við til at “gjalda gildið”.

Viðkomandi vildi hava limagjaldið aftur, sum FF hevði hildið eftir av frítíðarlønini. Hesum noktaði FF fyri, og viðkomandi legði sak móti felagnum.

Fiskimannafelagið metti tað standa væl til í Føroya Rætti, har málið kom fyri í apríl í fjør. Vit høvdu fleiri dómur, sum staðfestu, at treytin hjá fiskimonnum fyri at fáa frítíðarløn var, at teir skuldu vera limir. Tað er nevniliga soleiðis, at fiskimenn fáa bert frítíðarløn í tann mun, hetta er tryggjað í sáttmála, og tá er limaskapur ein fortreyt.

Viðkomandi hevði eisini skrivað undir mynstringina, har hann váttaði, at hann gav seg undir lóg-gávu og sáttmála á økinum.

Dómur uttan grundgevingar Tí var tað ein rættligur hvøkkur, tá FF tapti hesa sakina í Føroya Rætti. Og undranin var ikki minni, tá dómurin varð lisin. Lutvíst hevði hann beinleiðis mótstriðandi orðingar. Lutvíst setti hann allar próvgrundirnar hjá FF til vikis, millum hesar vóru fyra greiðir dómur.

Men tað næstan ringasta var, at dómurin var nærmast uttan nakran grundgevingar. Fyri at kunna skilja ein dóm er neyðugt at vita, hvat dómurin grundar dómin á. Hetta er ikki minst galdandi í einum so prinsippiellum og reelt týðningarmiklum máli, sum tað her var talan um. Men tær fimm ússaligu reglurnar, sum viðmerkingarnar fyltu, søgdu hvørki eitt ella annað.

Júst hesin dómurin gevur eina greiða vátan um, at tað er ikki bert sum at siga tað at yvirtaka rættarskipanina og at fáa hana mannaða við kvalifiseraðum føroyingum.

Annar dómur í landsrættinum FF kærði beinanvegin dómur in til landsrættin, har málið var fyri 4. juni, og har dómurin fall 12. juni.

Grundgevingarnar hjá pørtunum og sjálvur dómurin er endurgivin aðra staðni í blaðnum. Men afturat hesum hava vit hesar viðmerkingar:

Fyrst er at siga, at ein partur av frágreiðingini hjá fiskimanninum varð avvíst í landsrættinum av skiparanum, sum hevði verið við.

Her varð staðfest, at tað er so eingin fiskimaður sum nýtist at ivast í hvørjar treytir hann mynstrar eftir. Hann kann kunna seg á skrivstovu FFs, í FF-blaðnum og annars í sáttmálanum, sum er til skjals har tað er brúk fyri honum.

FF vann sum sagt hesa sakina við landsrættin, og hetta er ikki bert ein sigur fyri FF, men fyri alla føroysku fakfelagsrørsluna. Ein og hvør kann hugsa sær avleiðingarnar um limir í hópatali bert kundi troppa upp og krevja limagjaldið aftur. Hjá FF er tað nú staðfest, at treytin fyri ávísar sømdir er, at limaskapur er í lagi. Og tí skal tað ikki kunna loysa seg at standa uttanfyri felagsskapin.

Nyttar einki at fara til Strasbourg Her skal eisini nevast, at tann einasta ítøkiliga grundgevingin hjá mótartinum var, at henda mannagongdin hjá FF skuldi vera í stríð við manna-rættindasáttmálan. Men hetta verður eisini avvíst av landsrættinum.

Men tað sum ger tann størsta munin er, at landsrættardómin kann ein skilja. Vanliga halda fólk, at lögfrøði skal vera nakað innviklað nakað, sum “vanlig” fólk ikki kunnu skilja. Men soleiðis er tað als ikki. Lögfrøði er oftast vanligur logikkur, sum øll kunnu skilja, um ein er samdur ella ikki við eina lögfrøðisliga niðurstøðu.

Tískil hava vit alla grund til at verða nøgd við henda dómin, sum á hesum økjum gevur okkum ta rættar-

trygd, sum er fortreytin fyri einum rættarsamfelagi.

“Fiskimaðurin” er arbeiðsgevari! Tað merkisverda í hesum máli er annars er, at “fiskimaðurin” í hesum málinum als ikki er fiskimaður. Hann er handverksmeistari, sum við vælild frá reiðara og skipara slapp ein túr.

Og meðan hann fyri alt í verðini ikki vil verða limur í FF fyri ta tíðina, hann var við, hóast ágóðan við slíkum limaskapi, so hevur hann sjálvur váttað í rættinum, at hann er limur í Havnar Handverksmeistarafelag og harvið eisini í Føroya Arbeiðsgevarafelag. Og tað er ikki ringt at gita sær til, at orsökkin er tann, at uttan hendan limaskapin kann tað verða ringt at fáa arbeiði í kapping við aðrar handverksmeistarar.

Nú boðar “fiskimaðurin” frá í Dimmalætting, at málið skal roynast við Hægstarætt. Grundarlagið fyri hesum framhaldi av rættarmálinum skal vera, at maðurin ikki visti, hvat hann mynstraði uppá.

Um hetta er nóg gott grundarlag fyri at fáa eitt mál fyri hægstarætt er ein góður spurningur. Fyri at sleppa til hægstarætt við einum máli, krevst eitt serligt loyvi, sum er grundað á um málið er nóg týðningarmikið at órógva ein so stóran stovn sum hægstirættur hóast alt er.

Men livst so spyrst.

(Víst verður til greinina á síðu 19, sum viðgerð somu søk).

Vit gera allar vanligar bilumvælingar sera bíliga - so sum:

Oljuskift, motorjusteringar

Umvæla bremsir, koplingar v.m.

For- og bakhjólsleiðir og akslar

Og so hava vit tey vælumtóktu "TYFOON" dekkini, sum vit skifta

Sp/f Úrvalsbilar
FO-530 Fuglafjørður
Tlf. 444943 · 281943 · 217704

Vit hava eykalutir á goymslu og útvega teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggar

Bustirnar eru royndar umborð á føroyskum línuskipum við góðum úrslitið. Tær halda væl betri og fara betri við línuni.

Verða sendar um alt landið

Bílegging:
tlf: 424034 · 423002 · fartlf: 213317

Flottislið
(limur í Føroya Blindafelag)

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheyggi 10
FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Á ferð við Eliasi í Garðabær

Øll vita, at Reykjavík er høvuðsstaður í Íslandi, men tað eru ikki øll, sum vita, at Garðabær er ein sjálvstøðug kommuna í Reykjavík.

Tað er tað stuttliga við at koma til Íslands, at tú fæilir teg altíð heima. Tað er neyvan tann føroyingur, sum ikki eigur onkran í Íslandi, sum hann kann kenna seg sum húsfólk hjá.

Ein av døggunum í sambandi við NTF fundin í Reykjavík, var eg heima hjá Eliasi og konuni Lissi. Elias er sonur Mariu á Fløttinum úr Syðrugøtu, sum minngarorð vóru um her í blaðnum, tá hon andaðist í desember. Maria var sjúkrasystir, sum fór til Íslands eftir kríggið og varð verandi har alt lívið. Hon gjørdist so vird, at hon av forseta Íslands varð útnevnd riddari av Falkinum, tá hon rakk eftirlónaraldrur.

Annars var Maria eisini gumba Maritu Petersen, fyrrverandi løgmann. Hon var nevniliga arbeiðskona har í húsinum, tá Marita varð fødd.

Gøtuíslendingurin Maria fekk sonin Elias, uppkallaður eftur abbanum Liggjas á Fløttinum, sum annars hevði tað samband við Ísland, at hann í nógv ár róði út á Bakkafjørðinum. Elias er altíð komin nógv til Føroyar og serliga til Gøtu, so herfrá stavar kennskapurin.

Tískil eri eg komin rættliga nógv hjá teimum, og eru sovæl Elias sum Lissi sera fyrirkomandi fólk, har ein rættliga kennir seg um heima.

Her síggja vit føroysk/íslensku familjuna. Í miðjuni Lissi og Elias. T.v. sonurin Elias og t.h. dóttir hansara Bergljót.

Elias vaks upp í eini tænastuíbúð hjá sjúkrahúsinum í Vífilstøðum í Garðabær, sum er tann kommunan í Reykjavík, sum liggur nærmast Hafnafjørðinum. Reykjavík er ikki bert Reykjavík. Her eru fleiri kommunur, sum eru bygdar saman. Men Garðabær sum býur stavar frá 1976, og síðani hevur vøskturin í fólkatali verið stórus og enn tá størri enn í landinum annars. Í hesi kommunu búgva umleið 9.000 fólk.

Sjúkrahúsið hevði fjós Sjúkrahúsið Vífilstaður, har Maria hevði sítt lívsstarv, varð upprunaliga bygt sum eitt sanatorium fyri tuberklasjúk. Tí var neyðugt við góðum kosti. Og tað, sum Elias minnst best, var tað stóra fjósið við 100 neytum, sum skuldu tryggja mjólk til sjúkrahúsið! Síðan gjørdist Vífilstaðir eitt vanligt sjúkrahús, og nú verður tosað um, at leggja tað niður.

Seinni bygdu Maria og Elias í Garðabær. Her búgva nú tey bæði "gomlu". Sonurin "lítli

Elias" býr í gomlu íbúðini hjá ommuni saman við dótttrini Bergljót.

Hevur arbeitt við hitaveiting Elias hevur alt sítt lív arbeitt við hitaveiting. Sum kunnugt verða øll hús í Reykjavíkarøkinum hitað við vatnið úr undirgrundini, og tí skulu øll nýggj hús fáa rør innløgð til heita vatnið. Hetta er eitt arbeiði, har altíð er nógv at gera, tá hugsað verður um tann stóra fólkaøkstur og vøksturin av húsum í Reykjavík. Elias hevur tó roynt eitt sindur av hvørjum. Fyri meira enn 10 árum síðan royndi hann eitt líknandi arbeiði í Somalia, einum tí mest ófriðarliga og fátækasta landinum í Afrika.

Í dag er Elias eftirlitsmaður hjá kommununi við tí hitaarbeiði, sum verður gjørt. Hann sigur, at hóast tann stóra húsaøkstur, so er enn nóg mikið av heitum vatni. Men hetta krevur tó framhaldandi boringar. Men tað er óneyðugt at siga, at tað er ikki smávegis, Ísland sparir í innfluttari

orku við at kunna heinta hana úr jørðini, hóast hetta krevur stórar iløgur. Lissi, kona Elias, arbeiðir í Íslandsbankanum, og sonurin Elias arbeiðir sum húsa-byggjari. Og her er ikki minni at gera. Tí tað gongur sjón fyrir søgn, at tað er stórt byggjarbeiði, sum gongur fyrir seg í økinum. Tað vísir seg, at allir íslendingar vilja búgva í Reykjavík, og tí eru royndirnar tær somu her sum í Havn, -at uttan mun til hvussu nógv verður gjørt fyrir at minka um bíðilistarnar til grundøki, so ger tað ikki mun. Tað koma eins nógv afturat. Sum dømi um hetta vísti Elias á eina stóra fløtu í Garðabær, har ætlanir vóru um at byggja íbúðir til ikki færri enn 8000 fólk, og merkir hetta nærum eina tvífolding av fólkatálinum í býnum! So her verður nakað at gera hjá handverkarum.

Liviligt men dýrt í Íslandi Tað er liviligt í Íslandi, men Elias og Lissi láta at, at serstakliga matur er sera dýrur í Íslandi. Nógv kostar nærum tvífalt av tí,

sum tað kostar í Føroyum. Hetta varð eisini váttað av einum norskum hjúninum, har maðurin var á fundinum, sum er umrøddur aðra staðni. Tey hildu, at prísirnir vóru nakað teir somu sum í Noregi. Og tað sigur ikki so lítið, tí í Noregi er jú alt tiltikið dýrt.

Ráðini eru at fara í fjørðin Men feðgarnir báðir eru ikki ráðaleysir. Tí hjá røskum monnum stendur ikki á at fáa døgurðamat. T.d. kann farast "í fjørðin". Her er ørgryn timer av fugli, serliga lomviga at fáa. Her ber lættliga til at koma heima aftur við hundratals fuglum. Sjálvur fekk eg eitt kók heim við, og var hetta rættligur høg-tíðsmatur. Verður farið við byrsu inni í landinum, er ein hópur av fugli til taks sum t.d. grágæs og dunnur. Men fiskur kundi nærum bert keypast í dýrum dóma.

Oman á kaiina á Hafnafjørðinum Hetta kveldið fóru vit báðir Elias ein biltúr. Fyrst fóru vit á kirkjugarðin at

Hetta er Maria, mamma Eliasi. Hon doyði í desember 88 ára gomul. Hon var eins og sonurin og hansara eitt gott umboð fyrir Føroyar. Hon gjørdist riddari av Falkinum, tá hon alment legði frá sær í 1980.

Her sæst Elias á grøvuni hjá mammu síni.

vitja grøvina hjá mammu hansara. Her sást ein munur millum føroyingar og íslendingar, tí tað er vanligt í Íslandi, at seta eitt brennandi ljós á grøvina, tá vitjað verður. Hetta er ein vakur siður.

Síðan fóru vit ein túr oman á havnarlagið á Hafnarfjørðinum. Og ikki heilt óvæntað merktu vit her, at Føroyar vóru til. Her sóðu vit teir báðar nýggju leirvíkstrolararnar, sum júst vóru við at verða riggaðiir til heimferðina til Føroya. Sigast má, at teir sóðu sera snøggir út og fara teiruttan iva at gerast eitt positivt íkast til okkara fiskiveiðu.

Komnir eitt sindur víðari síggja vit "Taurus" gamla Hviltvenni, sum hevur givið so mangt íkastið til føroyska samfelagið. Nú er skipið blivið ein partur av íslensku "hertøkuni" av Flemish Cap, sum føroyingar "áttu" í nógv ár. Ísland hevur havt tann taktikk at gera íløgur í skip, sum eru skrásett í baltisku londunum. Hesi hava so nýtt veiðiloyvið hjá hesum londum á Flemish Cap. Á henda hátt umboða íslendingar nú meira enn helvtina av rækjuveiðini á hesum øki, meðan parturin hjá føroyingum bert er minkaður.

Og á kaiini hitta vit so

ein av manningini, Suni Djurhuus, úr Havn. Hann skal verða stýrimaður og er einasti føroyingur við. Síðani eru tveir íslendingar, og restin av manningini eru russarar. Teir riggaðu til at fara avstað.

Suni letur væl at, eisini at russisku manningini. Teir eru raskir og ágrýtnir. Tað tykist eisini, sum at teimum dáma sera væl við. Eftir russiskum viðurskiftum hava teir eina heilt góða lön. Liviumstøðurnar umborð eru nógv betri, enn teir annars eru vanir við. Tí hava teir einki ímóti at vera umborð eitt hált ár ísenn. Og fara teir í land í feriu, eru teir skjótir um-

borð aftur.

Á vegnum heim koyra vit gjøgnum øki bæði í Garðabær og Hafnafirði, har nýggj hús verða bygd. Og tað var ikki hissini. Ein føroyskur handverksmeistari, sum búði á sjómansheiminum hesa vikuna, helt fyrri, at byggi-virksemið sjálvt í Føroyum var lítið í mun til í Íslandi.

Men nú er blivið seint, og Elias heldur at nú skulu vit fara heim til Lissi at fáa ein drekkamun við ísi. Hetta er eisini eitt gott hugskot, og nú rokna vit við, at tey fara at koma inn á gólvið, tá tey ætlandi verða í Havn á ólavsøku.

Her sæst Suni Djurhuus úr Havn saman við Óla Jacobsen á bryggjuni á Hafnafjørðinum. Suni er við Taurus, gamla Hviltvenni, sum framvegis fiskar væl.

Set alt inn uppá Jesus

Ert tú tann, ið koma skal, ella eiga vit at vænta ein annan? Matt. 11,3

Í fangahúsinum fór Jóhannus doyparin at ivast, um Jesus var tann, sum hann segði seg vera. Tí sendi hann boð til Jesus. Tað var einasta rætta avgerð.

Fyri Guds barnið, er vegurin út úr ivanum - altíð vegurin til Kristus.

Ivin um Kristus hvørvur við eini Kristus-opinbering. Tá Guds Andi fær opinberað Jesus livandi og nærverandi, má ivini víkja, og trúgvinnur sigur.

Ein norskur prestur sigur frá, at eftir at hann í longri tíð hevði lisið heidna heimspeki, var hann komin í iva. Satan hevði nýtt ta lagaligu lötuna og gjørt stóralop á trúarlív hansara. Gomlu freistingina úr aldingarðinum, - man Gud hava sagt? hevði Satan blást nýtt lív í. Presturin meinti, at hann hevði nóg sterka trúgv til at lesa skriftir, sum avnoka Gud, Jesus og bíbliuna sum Guds orð, men nú var ivin og trúarmyrkrið ein veruleiki. Ivin var so stórir, at hann var við at stjála dirvið frá honum sum prestur.

Satans størsta og endaliga álop var ikki at fáa hann at ivast um eitt hvørt av lítlum týðningi, men um kjarnina í kristindóminum: Hevði Jesus nakrantíð livað?

Var nýggjateamentið ikki bara ein myta, Kristus-myta?

Fyrr hevði hann altíð við dirvi og trúarvissu avvíst tilíkan iva, men nú var tað ikki so einfalt.

Hann stríddist í fleiri dagar. Ta einu náttina hendi nakað avgerandi. Hann fekk ikki sovið, sum hann hugsaði um hetta og píndist undir ivanum. Tá stóð tað bráðliga púra greitt fyri honum, at her vóru tvinnir kostir í at velja: Á aðru síðuni, ein heimur fullur av óndskapi, ósannindum, lygn og sjálvsøkni, sum vóru naknir veruleikar, - og á hinari síðuni: Jesus, "tann einasti, heilagsti, reinasti", sum varuttan synd, men hann skuldi bara vera innbillningur, heilaspuni, myta, ein falsari, ein søga pentað saman av ápostlunum, sum eisini vóru falsarar.

Tá segði presturin við sjálfan seg: "Er Jesus ein myta, so lat meg liva og doyggja uppá eina mytu. Er Jesus ein falsari, lat meg so heldur verða falsaður av honum, enn av heimsins falsi og sviki. Eg seti alt inn uppá Jesus, og verði harvið ein dári ella tann størsti vísamaður."

Tá hendi undurið. Ivin, vantrúgvinnur og Satan máttu dvína, og ljósið og Guds friður og gleði fyltu sál hansara. Hann kendi nærveru Jesusar, sum hann næstan var í ferð við at avnoka.

Vitnisburður prestsins og Bíbliunnar samsvarar: "Setur ein sál alt inn uppá Jesus, og velur hann fram um alt, so má Satan víkja og sleppa offri sínum. Sonn eydna og gleði í lívinum er bundin at, at vit seta alt inn uppá Jesus, líta á hann og orð hansara."

ALS dómurin og fiskimenn

Tað var ein áhugaverdur dómur, sum fall í Føroya Rætti 20. mars í fjør í eini sak, sum Føroya Skipara- og Navigatørfelag hevur reist móti ALS vegna ein ávísan bestamann.

Sakin snúði seg um eitt mál, sum eisini FF hevur havt nógv stríð av, og tað er "nær er ein fiskimaður arbeiðsleysur". Her hava vit víst á, at tá ALS skipanin kom, var møguligt at gera mun á einum starvsmanni og einum fiskimanni, sum jú arbeiða undir heilt ymiskum setanarkorum. Ein starvsmáður hevur jú sítt fasta arbeiði hvønn einasta dag inntil hann møguliga verður uppsagdur, og tá er hann eisini leysur av arbeiðsgevaranum. Hjá einum fiskimanni kann hetta vera heilt øðrvísi. Her kann skipið verða lagt frá degi til annan, um t.d. skipið skal hava eina stóra umvæling, um kvoturnar eru uppi ella av eini hvørji aðrari orsök. Hetta kann jú eisini ofta taka nógv longri tíð enn ætlað. Tá er maðurin reelt

arbeiðsleysur, hóast hann sleppur við aftur sama skipi, tá farið verður avstað aftur.

Fiskimenn og starvsmenn í somu paragraff
Men so funnu "teir klóku" útav, at fiskimenn og starvsmenn skuldu koyrast í somu paragraff í lógini, og tá var einki, sum bar til. FF hevur fleiri ferðir skrivað til landsstýrið og ALS um hetta mál, men einki er frætt aftur, og einki er hent.

Eitt dømi um henda trupulleika var "Nornagestur", sum sakarmálið snúði seg um. Tann 1. aug. 1998 fekk manningin eitt bræv, sum segði, at skipið skuldi setast í stand, og tí kom tað at liggja í fleiri mánaðir, og tað kom eisini at liggja longri enn væntað.

Tessvegna vendi ein av manningini sær til ALS fyri at fáa stuðul hagani. Men hann varð avvístur, tí hann kundi ikki roknað fyrri at vera rættiliga arbeiðsleysur, tí hann var

bert "fyríbils uppsagdur", og hann jú skuldi við aftur skipinum, tá umvælingin var liðug.

Hesa avgerðina kærði FSN til kærunevndina hjá ALS, sum kom til somu niðurstøðu sum ALS.

Tískil var málið lagt fyrri Føroya rætt. Og spurningurin, sum hann skuldi taka støðu til, var hvørt ein maður er arbeiðsleysur meðan skipið, sum hann er við, liggur til umvælingar, tá maðurin ætlar sær við aftur. Og tá hann annars er tøkur á arbeiðsmarknaðinum, meðan hann bíðar eftir at sleppa avstað aftur.

Føroya Rættur gav FSN viðhald. Hetta var ein rættiliga kollveltandi avgerð, sum vildi loyst nógv av trupulleikum hjá fiskimonnum í ALS.

Okkara ráð vóru: Lurtið eftir feløgnum heldur enn at kæra! Dómurin var ein hvøkkur hjá ALS, sum metti hann kunna føra til fíggarligt

óføri hjá ALS.

Vit mæltu tá til, heldur enn at kæra, at royna at finna eina rímliga skipan fyrri fiskimenn, sum kann taka hædd fyrri teimum viðurskiftum hjá teimum, sum bróta av við viðurskiftini hjá starvsfólki.

Her vístu vit til uppskotið hjá FF, sum stutt mælti til, at fiskimenn kunnu koma undir ALS, tá:

1. skip av eini ella aðrari orsök liggur meira enn ein mánað
2. og miðal dagatalið hjá manningini umborð hevur verið minni enn 227 seinastu 12 mánaðirnar.

Orsøkin til talið 227 er, at hetta verður roknað sum eitt normalt árligt arbeiðsdagatal hjá fólki á landi.

Við hesum dómi sum grundarlag bar væl til at gera eina slíka skipan, sum kann gerast rímlig bæði hjá fiskimonnum og ALS.

Avgerandi hvussu tað verður skrivað Men ALS kærði kortini og hevur sum kunnugt vunnið kærana við landsrættin. Vit endurgeva grundgevingarnar hjá landsrættinum aðra staðni í greinini.

Men niðurstøðan er stutt tann, at her er tað sum so mangan: Tað er máttin, sum tað hevur verið skrivað, sum hevur verið avgerandi.

Hevði reiðarin skrivað eina "reina" uppsøgn og hevði hann munnliga sagt monnunum, at tit sleppa sjálvsagt við, tá

skipið er klárt, so hevði als eingin trupulleiki verið. Reiðarans feilur hevur verið, at hann hevur verið erligur og hevur skrivliga lagt kortini á borðið, nevniliga at her var bert talan um eina fyríbils uppsøgn. Og tá falla fiskimenninir fyrri umrøddu "starvsmannaparagraff" í lógini. Tað kemur nevniliga ikki fyrri at ein starvsmáður er "fyríbils arbeiðsleysur". Antin er hann í arbeiði ella er hann ikki í arbeiði.

Tað er upplagt, at her má skil fáast á viðurskiftini. Fiskimenn rinda í dyr-um dómum inn til ALS, men tá teir hava brúk fyrri hjálp eru allar møguligar forðingar í vegin. Og tá fær bert hann, sum er nóg besnissaður at duga at skriva.

Hetta mál eigur at verða tikið upp beinanvegin. Fyrst av pørtunum í málinum, bæði manningarfeløg og reiðarafelag, fyrri at fáa fyriskrivað eina mannagongd, so fiskimenn ikki aftur kunnu koma soleiðis fyrri.

Nýggja samgonguskjalið sigur, at ALS skal endurskoðast. Hetta arbeiði eigur at fara í gongd beinanvegin, so ein nýggj lóg-gáva kann fáast longu í komandi tingsetu.

Sjálvandi einki "lusk" í tíðindunum hjá útvarpinum um mína støðu til ALS dómin hjá landsrættinum hevur verið róð uppundir, at eg skal hava mælt til at umgangast bæði lóg og dóm fyrri at fáa fiskimenn undir ALS.

Her til er bert at siga, at bæði tíðindafólkini, sum hava viðgjørt hetta mál,

hava sum mínar viðmerkingar fingið ta grein sum stendur í FF-blaðnum um hesa sak, og hon gevur ikki grundarlag fyrri hálvkvøddar vísur!

Og her er einki sum eg kann hangast uppá. Tað er bert ein staðfesting, at hevði reiðarin sagt manningina upp uttan "lepar", so hevði manningin komið undir ALS, tí tá vóru teir formelt leysir av skipinum. At manningin hevði verið biðin við aftur kundi einki forða fyrri, og tá høvdu teir verið roknaðir sum nýsettir.

Her skal verða mint á 6 mánaðarregluna, sum var galdandi í ALS at byrja við. Hon merkti, at hevði fiskimaður fingið úr ALS og hann fór við sama skipi aftur innan 6 mánaðar skuldi ALS gjaldið rindast inn aftur. Kærunevndin hjá ALS metti hesa reglu at vera ólóg-liga, tí varð hon sett úr gildi aftur.

Men tann mest greiða skipan vil vera ein lógarbroyting, og hana hava vit eisini gjøgnum fleiri ár mælt til.

Annars var ein annar dómur feldur í landsrættinum samstundis sum ALS dómurin, nevniliga har limagjaldsinnkrevjingin hjá FF fekk blátt stempul. Men vegna "tíðindapolitikkin" hjá útvarpinum móti teimum, sum finnast at stovninum, hevur hesin dómur ikki verið tikin uppá tungu! Hetta er bert eitt dømi um "óheftan" tíðindaflutning.

Her er stjórnin í ALS: Elisabeth Gaardbo, th, saman við eini grønlandskari sendinevnd, sum var her síðsta heyst at kanna okkara arbeiðsloysistrygging.

Skal skipið vaskast?

Tosið fyrst við EYSTUROYAR REINGERÐ

- **Serkunnleiki innan vasking av aptering**
- **Vasking av maskinrúmi**
- **Reinsa teppi**
- **Bona gólv**
- **Reinsa koyggju og forheng**
- **Reinsa gamalt bonivoks**
- **Seyma nýggj forheng**
- **Útvega máttur, brúsuforheng, voksdúkar v.m.**
- **Brúsubakkar "Homequeen vinyl"**
- **Eisini leggja vit nýtt linoleum ella teppi á dúrkið**

.....

Eysturoyar Reingerð

Postboks 41 · FO-650 Toftir · tlf./fax: 44 89 88
fartlf: 22 53 50 · teldupostur: nch@post.olivant.fo

Grundgevingarnar hjá rættinum

Landsrettens bemærkninger:
Efter arbejdsløshedsforsikringslovens § 14, stk. 1, er det en grundbetingelse for at få udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse, at vedkommende er arbejds-løs, dokumenterer dette overfor ALS og er til rådighed for arbejdsmarkedet. Rederens skrivelse af 1. august 1998 er efter sit indhold ikke en klar og utvetydig opsigelse af (viðkomandi fiskimanni). Rederen har da også i skrivelse af 8. januar 1999 til (fiski-mannin) tilkendegivet, at skrivelsen af 1. august 1998 ikke skal forstås som en opsigelse, men som en bekræftelse på, at rederen ikke havde arbejde til bl.a.

(viðkomandi fiskimann) i den angivne periode.

Rederens skrivelser må forstås således, at de gensidige forpligtelser i ansættelsesforholdet blev suspenderet i en periode af 1,5 til 3 måneders varighed, men at ansættelsesforholdet ikke blev bragt til ophør.

Under disse omstændigheder har (viðkomandi fiskimaður) ikke været arbejdsløs i arbejdsløshedsforsikrings-lovens forstand. Af de grunde har han heller ikke reelt stået til rådighed for arbejdsmarkedet.

Og við hesum grundgevingum eigur maðurin ikki at frá ALS.

Hógv Handilsvirki

Vit hava drúgvur royndir og hava gjørt bæði stór og smá arbeiði s.s. skúlar, voggustovur, barnagarðar, skrivstovur, læknahóli, tannlæknahóli, smoltstöðir, fiskavirki, sethús, skip og mangt annað.

- Framleiðsla av ketlum í fleiri støddum
- Framleiðsla av heittvatnstangum o.ø.
- Framleiðsla av fjarhitavekslarum
- Besta dygd fyri sámuligan prís
- Alt innan vvs

**Tosa við okkum fyrst!
...Vit veita ráðgeving og tilboð**

Oman á Sand • Boks 188 • FO-660 Sældarfjørður • Tlf. 441963 • Fax. 442025 • Fart. 211963

Føroya størsta úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnuøkir

Vit útvega eisini:

Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
Knívar • Kitlar • Húgvur • Handskar • Svintur
Ymisk tól til ídnaðin • Reingerðisevni • Íbindingarevni
Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari

... sjálvandi til besta prísir !!

FARPACK

Staravegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Føroye Islands
Telefon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

HALDFØR
HALDFØR

...mjólk frá mjólkavirkinum
altíð við umborð.

M B M

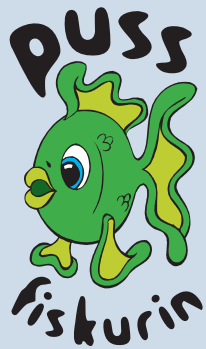
Lyftivagnar

MODELL: PV25-R/PV25-G

- Orka: 2500 kg.
- PV-25R: Rustfríur
- PV-25G: Galvaniseraður
- Standard gaffillongdir 520 x 1000 mm
- Aðrar støddir kunnu útvegast

P/F Esmar Simonsen
530 Kambsdalur (Fuglafjørður)
Tlf. 444405 - Fax 444629

Nú, lítli Fróði, nær ráddi Karl XII, spurdi lærarin.

Tað veit eg ikki.

Tað stendur jú í bókini – 1697-1718.

So! Eg helt, at tað var persónsnummarið hjá honum!

Fangin sat og spekuleraði um støðu sína.

Var eg byrjaður fyrr á hesi leiðini, var eg ein fríur maður nú!

Eg eigi ein stól, sum Maria Stuart hevur átt!

Hvussu veitst tú tað? Jú, tað stendur M.S. á honum!

So? So eigi eg eina hurð, sum Winston Churchill hevur átt!

Per: - Eg fari út!

Mamman: - Við hasum holutu hosunum?

Per: - Nei, við Lisu!

Hvussus sært tú, hvat er aftan og framman á einum maðki?

Kitla hann á miðjuni, so sært tú, hvør endi flennir!

Og so var tað blondin, sum vaskaði sokkarar í tannpasta, tí hon vildi ikki hava hol í teir.

- Hvat sigur tú við ein eitt-beintan tumlara?

- Hoppa uppí!

Tann kvinnan, ið líður í tøg, hevur ikki telefon!

Væleydnað bátastevna í Vestmanna

Tann 25.mai skipaði Bátafelagið í Vestmanna fyrri eini bátastevnu, sum var sera væl eydnað. Tað luttóku 131 bátar við umleið 500 monnum í siglingini av Fútakletti, har byrjað var kl. 15, og inn á Vestmanna umleið ein tíma seinni.

Veðrið sá ikki ov gott út, tá farið varð, men sum frá leið gjørdist av besta veðri.

Endamálið við tiltakinum var umframt hugnan at koma saman, at savna inn pening til undirhúsið í Vestmanna og til VÍF-neystið. Hetta eydnaðist eisini væl. Inn komu 90.000.

Aðturkomin bjóðaði fiskavirkið heita suppu, og einki er so gott sum heit súpan aftaná ein slíkan túr!

Annars var skipað fyri modelskipa og -bátaframsýning og fyri framsýning av bátum í VÍF neystinum.

54 bátar lógu nátt á Vestmanna. Í hesum sambandi skipaði samarittaratænastan hjá Reyða Krossi fyri vaktarhaldið, og hetta var ikki til onga nyttu!

Vit hava nakrar myndir frá tiltakinum.

Her síggja vit ein part av bátunum á veg inn á Vestmanna.

Sum so ofta er setti Frelsunnarherurin sín dóm á tiltakið.

Hetta er partur av modelskipa og -bátaframsýningini.

Undirhúsið í Vestmanna. Sum tað sæst er her eitt rættuligt skipamyndasavn.

dagsins MYND

Tað er kent at tjöldur kunnu vera sera spøk og tey vitja aftur ár eftir ár. Eitt slíkt tjaldur hevur hildið til uppi í Hoydølum hjá Oddvør og John Dam, sála. Hetta tjaldrið er so spakt, at tað etur úr hondunum, her hjá yngra John Dam.